

Misli ob znanstvenem simpoziju o celovski univerzi

V sredo, dne 11. junija, je na pobudo OECD organiziralo avstrijsko prosvetno ministrstvo skupno s Koroško visokošolsko zvezo znanstveni simpozij v Porečah, ki naj bi proučil možnost ustanovitve, organizacijsko strukturo in cilje celovške univerze.

Poleg 25 avstrijskih delegatov in zastopnikov prosvetnega ministrstva, se je konference udeležilo kakih 50 izvedencev iz ZDA, Francije, Nizozemske, Norveškega, Švedskega, Nemčije, Italije, Turčije in Švice.

Dejstvo, da se s problematiko celovške univerze bavijo celo mednarodne organizacije kot OECD, nam da upati, da bo na celovski univerzi vladal res duh prave evropske miselnosti, in da ta visoka šola ne bo potešila zgolj regionalne interese Koroške ter tako postala le leglo provincializma in znanstvenega diletantizma.

Nas koroške Slovence v prvi vrsti ne zanima organizacijska struktura načrtovane univerze, ki bo menda predstavljala celo v evropskem merilu posnemanja vredno novost, marveč v veliko večji meri vprašanje, kakšno bo pojmovanje tega evropskega duha na Koroškem in v koliko bodo res upošteevane vse duhovne in kulturne tradicije naše dežele.

Poskusi, da se na Koroškem udomači samostojna visoka šola, segajo že v drugo polovico 16. stoletja. Že od leta 1560 naprej se namreč v Celovcu da dokazati protestantski kolegij modrosti in pobožnosti (Collegium sapientiae et pietatis), ki naj bi bil predvsem izšolan ustrezno število protestantskih predikantov. Med rektorji te visoke šole je zaslovel nemški polihistor Hieronim Megiser. V svojih slovarjih (Dictionarium quattuor linguarum — Slovar štirih jezikov, 1592; Specimen quadraginta linguarum — Zgledi 40 jezikov, 1593, i. dr.) je postavil Megiser mladi slovenski knjižni jezik enakovredno ob druge evropske jezike.

V času protireformacije so 1604. leta namesto protestantskega kolegija ustanovili jezuitje v Celovcu licej, ki ga je nadvojvoda Ferdinand obdaruil z vsemi svoboščinami in pravicami, kot so jih imele druge univerze, čeprav se ta ustanova pravno ni mogla uvrstiti med visoke šole.

Ko je začel jezuitski red v 18. stoletju poleg latinščine upoštevati tudi narodne jezike, je bila slovenščina deležna skoraj iste pozornosti kot nemščina. Kot protestantje so se tudi jezuitje trudili, da bi razvili slovenski kulturno-politični program. Z Zagrebom in Ljubljano so jih vezali trdni duhovni in osebnosti stiki. Kot pridigar v obeh deželnih jezikih je jezuit Ožbalt Gutsman priredil vrsto jezikovnih in praktičnih priročnikov, med katerimi je najpomembnejši njegov slovar (Deutsch-windisches Wörterbuch, 1789).

Študentje te jezuitske ustanove niso prihajali samo s Koroške, marveč tudi iz sosednih dežel, predvsem iz Kranjske in Italije.

Zato je gotovo nadvse pozitivno, če srečavamo slični, nadregionalno usmerjen koncept tudi v načrtih celovške univerze. Po besedah deželnega glavarja Sime in sekcijskega šefa ddr. Brunnerja naj bi ta visoka šola bila pravo duhovna žarišče, ki naj bi vplivalo tudi v sosedne pokrajine in države.

Vendar se nam zdi, da se more tako poslanstvo opirati le na temeljito poznavanje zgodovine, kulture in literature vseh narodov, ki živijo v tem prostoru in njegovem sosedstvu. Kulturno poslanstvo, ki bi se omejevalo zgolj na duhovne tradicije ene ali dveh narodov, bi se kaj lahko izjalovilo v

Nixon za sestanek na Dunaju

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel ameriški predsednik Nixon v Washingtonu, je razložil nekaj točk svojega programa. Dejal je, da se bodo med 31. julijem in 15. avgustom začeli razorožitveni pogovori Washingtona in Moskve. Kraj sestanka bi bil Dunaj ali Ženeva. Moskva na Nixonov predlog še ni odgovorila. Avstrijska vlada, je dejal njen predstavnik, bi bila v tem primeru pripravljena za ameriško-sovjetske pogovore o omejitvi strateškega orožja predlagati Dunaj za kraj sestanka.

Na tej tiskovni konferenci je Nixon nadalje podkrepil svojo odločitev o zmanjšanju ameriških sil v Južnem Vietnamu. Odločitev o nadaljnjem zmanjšanju vojaških sil, bo padla šele avgusta.

S tem je odgovoril Nixon na vprašanje, kaj misli o predlogu nekdanjega obrambnega ministra Clifforda, ki je izjavil, da bodo še letos odpoklicali 100.000 ameriških vojakov, in do konca leta 1970 bo mogoče umakniti iz Vietnama vse pehotne sile, razen oskrbovalnih in letalskih enot. Pri tem pa predsednik ni hotel dati nobenih številčnih in časovnih podatkov, ki bi šli preko že najavljenega števila 25.000 ameriških vojakov. Njegova odločitev v avgustu zavisi od zadostne izvežbanosti južnovietnamskih sil, je dejal Nixon. Dalje bo pri tem igral važno vlogo, n. pr. potek pariških mirovnih pogovorov in še druge okolnosti. Sedaj je v Južnem Vietnamu nastanjenih okoli 540.000 ameriških vojakov.

Biolško kemično orožje za jedrske sile brezkoristno

Biolški in kemični nenadni napad ne more preprečiti atomskega protinapada

Združene države Amerike se v primeru vojne ne bodo poslužile biološko-kemičnega vojskovanja, kajti zanje, ki so prva atomska velesila, je to brezkoristno. Ta izjava Meselsona je bila priobčena v nedeljo v Washingtonu. Seveda bi bilo mogoče z biološko-kemičnim orožjem uničiti velik del sovražnikovega prebivalstva, vendar le to ne bi moglo preprečiti, da ne bi napadena država udarila nazaj z jedrskim orožjem.

Biolško vojskovanje nikakor ne bi zmanjšalo atomske našprotnikove zmogljivosti. Sovjetske biološke rakete ne bi mogle uničiti Združenih držav Amerike, in obratno. Isto velja za kemično orožje. Lahko pa bi si to orožje po možnosti priskrbele »male in revnejše« države, ki same nimajo nobenega atomskega orožja, saj je

proizvodnja biološkega in kemičnega orožja razmeroma poceni.

Smrtni živčni plini

Meselson je razčlenil kemične pline, med njimi živčni plin, ki v par sekundah usmrti človeka. Nek drug plin zopet povzroča v človeku izredno čudno obnašanje in vedenje, ki traja po več dni, dalje je tu plin, ki vpliva na oči in nos in povzroča slabost, vendar izgubi v desetih minutah svoj učinek, uporabili ga bodo v prihodnje v policijskih bojih. Ta plin so preizkusile ameriške sile že v sedanji vietnamski vojni. Ameriško vojaško poveljstvo je uporabilo v Vietnamu tudi druge podobne pline, je poročal Meselson.

Na Kitajskem se še bojujejo

Uradna kitajska tiskovna agencija je v torek poročala, da Mao Ce Tungovi politični nasprotniki še zdavnaj niso uničeni. Boji med pristaši in sovražniki Maoa se nadaljujejo. Zlasti gre tu za prevzem politične oblasti. Mao Ce Tungovi pristaši so oklicali »ljudsko vojno javnega mnenja« proti tistim osebam v partiji in državnem aparatu, ki razširjajo napačne pojme ter poskušajo tako vnesti nered v revolucionarne vrste.

Hongkonški listi se sklicujejo na poročila turistov, ki pravijo, da je v treh južnokitajskih pokrajinah prišlo v zadnjem času ponovno do krvavih bojov med naprotujočimi si skupinami. V pokrajini Čekiang so se rdečegardisti in njihovi nasprotniki obstrlevali z mitraljskim ognjem.

Turisti niso zaščeni

Evropski turisti bodo morali še nadalje čakati na dovoljenje obiska Kitajske. To sklepajo opazovalci v Pekingu po napadih na sovjetska prizadevanja, da bi povečali število turistov iz zahodnih držav. Še pred

trema leti so naštel letno okoli 5000 obiskovalcev te komunistične dežele.

Ne samo v Kantonu, Pekingu ali Šanghaju, temveč tudi v drugih večjih kitajskih mestih so hoteli, ki se v vsakem oziru lahko kosajo z dobrimi evropskimi hišami. Letalske zveze znotraj Kitajske so odlične in kitajski vlaki so najmoderneje opremljeni ter ne zaostajajo nič za evropskimi ekspresnimi vlaki.

Nova francoska vlada - znana

Novi francoski premier Chaban Delmas, kateremu je poveril Pompidou sestavo vlade, je objavil člane svoje vlade: zunanji minister je Maurice Schumann, dosedanji zunanji minister Michel Debre je prevzel skrb za narodno obrambo, Giscard d'Estaing je finančni minister, Oliver Guichard prosvetni, Jaques Duhamel kmetijski, Rene Plevent (bivši premier) pravosodni minister, Raymond Marcellin notranji minister in Edmont Michelent kulturni minister.

še na osnovi te samobitnosti, ne da bi se s tem podrejela ena kultura drugi.

Ustanovitelji celovške univerze bodo torej ravnali v duhu te koroške kulturne tradicije, če se bodo zavzemali za ustanovitev posebnih institutov za slovenščino in italijanščino, ki bosta ustvarjala osnovne pogoje za pravo kulturno in duhovno izmenjavo v prostoru Alpe — Jadran.

Ne glede na to pa se prav stolici za slovenščino odpira vrsta znanstvenih možnosti (Nadaljevanje na 5. strani)

IZ VSEBINE:

18:14.000.000 ali: ne samo Vietnam	2
Umrl mladinski pisatelj Josip Ribičič	3
Zaključek mature na Slovenski gimnaziji	3
Harmonija glasov in src	4
Folklorni festival v Celovcu	5
Šport doma in po svetu	6
Med vožnjo	7
Radiotelevizijski program	8

OBJAVA

SPREJEMNI IZPITI na Državni gimnaziji za Slovence bodo v soboto, dne 5. julija 1969, s pričetkom ob 8. uri. Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo. Izprašuje se snov 4. šolske stopnje. Za vstop v višje razrede je potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Prijave za sprejemne izpite lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Državna gimnazija za Slovence, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Za izpit je treba predložiti tele dokumente:

1. rojstni list
2. dokaz avstrijskega državljanstva
3. spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole.

Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence.

KRATKE VESTI

■ Več kot sto portugalskih vojakov je utonilo v noči med soboto in nedeljo, ko se je na reki Zambezi potopila vojaška transportna ladja. Na njej je bilo 150 vojakov v popolni bojni obremi.

Kaže, da se je ladjica potopila, ker je bila preobremenjena. Reka je polna krokodilov.

■ Tornado, ki je divjal v ameriški državi Kansas, je ranil več sto ljudi. Najhuje je prizadeto mesto Salina, kjer je 80 ranjenih.

■ V torek so palestinski gverilci poškodovali naftovod v Haifi. Hkrati pa so se vnele med izraelskimi in egiptovskimi reaktivnimi letali nad Sueškim prekopom zračne letalske bitke. Eksplozija v Haifi je bila ena izmed najtežjih v zadnjih dveh letih, odkar se je končala šestdnevna vojna. V teku preiskave so aretirali 50 Arabcev, ki so osumljeni, da so sodelovali pri tej akciji.

■ Oskrba po zračnem mostu za Biafro, ki sta ga organizirali katoliška in protestantska Cerkev, se po poročilih iz Ženeve nadaljuje. Potem ko je moral Rdeči križ svoje nočne polete ustaviti, ker so Nigerijanci sestrelili »letalo pomoči«, sta obe Cerkvi izjavili, da bi prekinitve pomoči Biafri ponovno prineslo smrt tisočem ljudi. Ne moremo dovoliti, da bi morali zapreti kuhinje in bolnišnice zaradi pomanjkanja sredstev.

■ Avstrijski zvezni predsednik Franz Jonas je v nedeljo slovesno izročil v obratovanje žičnico na južno steno Dachsteina. To je že stota žičnica v Avstriji.

OD TEDNA DO TEDNA

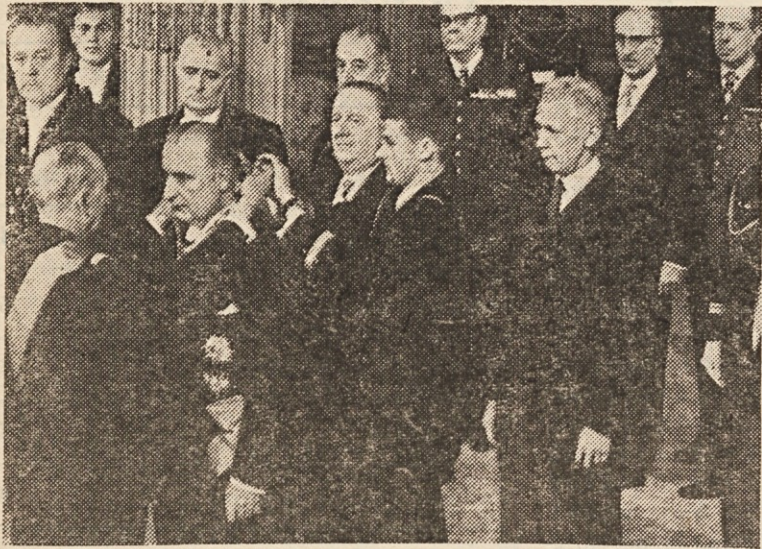
FRANCOSKI PREDSEDNIK PREVZEL POSLE

Kot 19. predsednik francoske republike in naslednik generala de Gaulla je v petek, dne 20. junija, na slovesen način prevzel v pariški Elizejski palači Georges Pompidou svojo visoko službo. Svečanemu aktu so prisostvovali predsednik ustavnega sveta Gaston Palewski, celotna vlada s premierom Couve de Murvilom na čelu in predsednik parlamenta Chaban-Delmasom.

V svojem nastopnem govoru je Pompidou izjavil, da je trdno odločen izvrševati svojo državniško misijo po ustavi pete re-

trgovinske zbornice Adamowicza obiskal sem v Poznanju. Ogledal si je tudi koncentracijsko taborišče v Oswiecimu (Auschwitz) ter je tam položil venec. Na Poljskem je ostal tri dni.

Schütz se je sestal tudi s poljskim zunanjim ministrom Jedrzejewskim. Po mnenju berlinskega župana pomiritve med nemškim in poljskim ljudstvom še dolgo ne bo. Pač pa vidi Schütz možnost boljših stikov med obema deželama, to je Zahodno Nemčijo in Poljsko, do katerih naj bi prišlo proti koncu tega leta.

Iz rok admirala Cabaniera sprejema francoski predsednik Pompidou verižico častne legije, ki spada k znamenju časti in oblasti francoskega predsednika.

publike in ohraniti čast Francije. Opozoril je na velike zasluge generala de Gaulla pri okrepitvi Francije po vojni: »On je tisti, ki je naši deželi podaril institucije, na podlagi katerih smo v desetih letih njegove vlade dosegli politično trdnost kot še nikoli. V tem času je general de Gaulle pridobil Franciji sijaj in ugled brez primere,« je zaključil Pompidou na koncu svojega govora.

BERLINSKI ŽUPAN NA POLJSKEM

Zahodnoberlinski župan Klaus Schütz je na povabilo predsednika poljske zunanje-

V MOSKVI NI BILO ENOTNOSTI

Poročali smo že, da se je prejšnji teden po trinajstih dneh zaključila mednarodna komunistična konferenca, katere se je udeležilo 75 partij, dve (Kuba in Švedska) samo kot opazovalki. Osrednja točka konference je bila »protiimperialistična borba«. Do izraza so prišla različna stališča glede Kitajske, pa tudi o načelu omejene vrhovnosti komunističnih držav. Brežnjev je v začetku dokaj ostro nastopil proti Mao Ce Tungovi politiki, vendar ni v tem pogledu uspel doseči enotnega stališča predstavnikov vseh partij. Proti omejevanju vrhovnosti

posameznih držav je nastopil tudi italijanski delegat Berlinguer.

Listino o »protiimperialističnem boju« je podpisalo 61 držav, predstavniki drugih komunističnih strank pa so postavili razne rezerve; pet komunističnih partij (San Domingo, Velika Britanija in Norveška, pa tudi Kuba in Švedska) vobče ni podpisalo listine. Štiri so se strinjale samo glede nekaterih poglavij (Avstralija, San Marino, Reunion in Italija), šest jih je podpisalo s široko ali ožjo rezervo (Romunija, Švica in Španija ter Avstrija, Sudan in Maroko). Listina ne obsoja direktno Mao Ce Tungu.

EVROPSKA NEZMOŽNOST JE SRAMOTA

Kot sramotno je zvezni kancler Kiesinger pred Obrambno zvezo v Bad Godesbergu označil okolnost, da mora »200 milijonov Američanov varovati 300 milijonov Evropejcev«, ker niso zmožni, da bi se med seboj sporazumeli. S skupnimi močmi bi Evropa lahko igrala drugačno vlogo v Atlantski zvezi in vobče v svetu. Že od začetka je bilo napačno, da smo hoteli le po poti gospodarske združitve doseči politično združitve Evrope. Oboje bi moralo iti z roko v roki.

Obrambna zveza je poklicno zastopstvo vseh vojakov nemške zvezne vojske. Tako skrajno levico kot skrajno desnico je Kiesinger odpravil z besedami, da za anarhiste v »tej državi in zvezni vojski ni nobenega mesta«. Od vojaških predstojnikov je zahteval, da obvarujejo mladino pred tema dvema skrajnostma. Treba je preprečiti, da mladina ne bo sledila »norcem in zapeljivcem«.

UMRL JE FELDMARŠAL ALEXANDER

V Londonu je umrl feldmaršal George Alexander, pomemben britanski vojskovodja v drugi svetovni vojni. Bil mu je 77 let, za kakšno boleznijo je umrl, niso objavili. V vojaško pa tudi politično kroniko pojde Alexander tudi kot vrhovni poveljnik zavezniških čet v Italiji.

Po osvoboditvi Beograda je Alexander prispel v Beograd, kjer se je s Titom spora-

zumel glede zasedbenih področij na stari meji Italije, to je v Julijski krajini. Alexander bi bil rad s svojimi četami zasedel vso Julijsko krajino do Postojne, toda prehitela ga je partizanska vojska, ki se je že prej borila in končno zmagala prav na tem področju. Partizanske čete so prispele v Trst pred zavezniškimi, vendar so morali Jugoslovani na diplomatski pritisk zaveznikov po 40 dnevih zapustiti mesto.

George Alexander se je leta 1940 boril pri Dunquerqu, dve leti nato je poveljeval angleškim četam v Burmi, naslednje leto nekaj časa na Bliž. vzhodu; 1943. je postal namestnik vrhovnega poveljnika v severni Afriki feldmaršala Montgomeryja, nato pa vojaški guverner Sicilije. Končno so ga postavili za vrhovnega poveljnika zavezniških čet v Italiji in na Sredozemlju. Leta 1952 ga je Winston Churchill imenoval za ministra narodne obrambe.

POMILOSTITEV JETNIKOV POMIRILA SEVERNO IRSKO

Jmes Chichester Clark, ki je nasledil T. O'Neillja kot predsednik pokrajinske vlade Severne Irske (Uster) je pomilostil vse politične jetnike, in jih pustil takoj na svobodo. Med njimi je tudi znani protestantski voditelj zagriženec Jan Paisley. Komaj na svobodi, se je podal prav v tistem času, ko je bil papež Pavel VI. v Ženevi, s še štirimi skrajneji tja, da bi demonstriral proti papežu. (Švicarske oblasti so ga izgnale iz dežele ter mu tako prekrizale njegove načrte: Paisley je zapustil Švico z vzklikom »Nobenega miru z Rimom.«) Ta protestantski bojeviti voditelj je najhujši nasprotnik priznanja pravic katoličanom.

Pomilostitev je bila ugodno sprejeta v obeh taborih. Vsaj časno utegne res pomiriti razgrete duhove. Nova vlada bo v glavnem nadaljevala politiko prejšnje, uporabljala bo nemara le druge metode in pota, ki naj bi preprečila nove nemire. O teh smo že večkrat pisali. Katoličani zahtevajo enako volivno pravico pri krajevnih volitvah, kar jim je vladna stranka obljubila dati. Nič še ni bilo odločenega o vprašanju dodelitve stanovanj in enakosti pri nagemanju.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

18:14.000.000 ali: ne samo Vietnam

V nevarnosti je bilo 18 tehnikov; Italijani, Nemci in en Libanonec. Biafranci so zavzeli mesto, ki so ga »branili« Nigerijci, usmrtili v boju 11 belih petrolejskih tehnikov, 18 pa so jih ujeli živih. Obsodili so jih na smrt, ker so baje sodelovali z nigerijskim okupatorjem. Svet se je razburjal, se zgražal, se zavzemal za življenje teh 18 tehnikov. Biafranski predsednik general Ojukvu jih je pomilostil, nakar jih je odneslo letalo italijanske družbe Alitalia v Rim. Tam so jih čakali najvišji državni predstavniki in svojci. Za pomilostitev so zaprosili celo italijanski predsednik Saragat, papež Pavel VI. ter drugi visoki dostojanstveniki.

Pravica je nedeljiva

Razumljiva je bila skrb in prizadevanje za življenje 18 ljudi. Toda v Biafri je izročeni na milost in nemilost svetovne politike 14 milijonov ljudi, ki hočejo končno samostojnost, svobodo. Pred dvema letoma je proglasil general Ojukvu samostojno državo Biafro; na prigovarjanje Angležev in drugih prijateljev (zlasti petrolejskih družb, ker so v Biafri ogromna ležišča prvovrstnega petroleja) so Nigerijci vdrl v nekdanjo vzhodno provinco; prepričani so bili, da bo trajala policijska akcija samo 48 ur; toda v začetku julija bo vojska stara že dve leti; medtem so Nigerijci že napovedali večkrat datum dokončne zmage, a se prerokbe še niso uresničile nikoli; čeprav je vojska še razmeroma mlada, je že zahtevala več smrtnih žrtev kot dolgoletna vietnamska vojna od leta 1954 naprej. Tu se že vidi, kako krut je boj v Afriki. Treba da je braniti enotnost Nigerije, drugače bi razpadle še druge afriške države. Treba je pač ohraniti umetne meje, ki so jih ustvarile nekdanje kolonialne sile. Zaradi teh nenaravnih mej so že izbruhnili ponekod upori. V portugalskih posestvih, Mozambiku, Angoli in Gvineji, se bijejo več ali

manj uspešni boji proti vladi Evropejcev; a prav portugalski otok Sao Tome v gvinejskem zalivu je največjega pomena za preskrbo Biafre z živili.

Amerikancem so očitali (in še očita) v Vietnamu, da hočejo izgledovati v blokada Severni Vietnam in južnovietnamske borce ter da hočejo z bombnimi napadi popolnoma razdejati deželo in uničiti prebivalstvo. Nigerijci že bombardirajo dve leti biafranske civiliste, trge, mesta, cerkve, bolnišnice in šole. Bombnike in bombe jim dajejo Sovjeti, pilote Egipčani, Vzhodni Nemci in drugi, nekaj pa jih imajo sami. Biafrancem je priskočil na pomoč švedski grof Rosen, ki je s svojimi majhnimi in gibljivimi športnimi letali bombardiral letališča v Beninu in Port Harcourtu ter uničil nekaj letal. Zadnje čase se je položaj Biafrancev nenehno boljšal zaradi rednih nočnih zračnih pošiljk hrane in zdravil ter zaradi vojaške podpore. Napredovali so na bojnem polju, tudi diplomatsko se je stvar začela razvijati ugodneje. Toda tudi zavezniški Nigerijci niso mirovali. Ker nigerijski oz. egipčanski piloti streljajo zelo slabo, so se šli bojevati proti imperializmu in neokolonializmu izkušeni vzhodnonemški piloti; nekateri so se menda že bojevali za Hitlerja. Pomnožili so se napadi na letala, ki uvažajo v Biafro živila in zdravila; pred kratkim so Nigerijci tudi sestrelili eno letalo Rdečega križa. Iz Lagosa so izgnali komisarja RK, Švicarja dr. Augusta Lindta. Sicer sta se baje zedinili Biafra in Nigerija za kopanski rečni koridor za prevoz živil v najbolj ogrožena območja; a vprašanje je, kako dolgo se bosta držali obe strani sporazuma na papirju.

Biafra je odvisna od pomoči od zunaj. Letala, ki prinašajo življenje, prihajajo doslej samo ponoči, da so bolj varna pred Nigerijci, mogoče bo uspelo, da bodo pristajala tudi podnevi. Živež razdelijo nato zastopniki posameznih Cerkva; s svojo veliko

požrtvovalnostjo so se odlikovali predvsem irski misijonarji. Najboljša podpora Biafri bi bila krepka diplomatska ofenziva in uradno priznanje države, ki se bojuje že dve leti z največjimi žrtvami za svojo svobodo.

Toda vzhodnonemški in egipčanski piloti še zmeraj bombardirajo s sovjetskimi bombniki biafranska tla, civiliste, vasi, cerkve, šole, bolnišnice, skladišča živil; baje je Gana celo privolila zaradi močnega angleškega pritiska, da bodo lahko vzletavali bombniki z letališča v Akri.

Ne samo Biafra

Nekatero skupine trobijo stalno v svet Vietnam, fašistično Grčijo in Španijo, ravnanje Izraelcev in nekatere druge pojave, da bi zaprle ljudem oči, pogled na drugo bolj krvava dejstva.

V Sudanu je bil pred nedavnim državnim udar. V Sudanu pa tudi divja že okoli 15 let krvava vojska med Arabci in tistimi, ki se štejejo med Arabce, ter črnici na jugu. Kar počenjaajo Arabci v Sudanu, se sploh ne razlikuje od početja Nigerijcev v Biafri ali nacistov v Auschwitzu in drugih taboriških smrti. Njihova parola je: ena država, en jezik, ena vera. Zaradi tega hočejo iztrebiti krščanstvo in poganstvo med črnici in jim vsiliti arabščino za domači jezik. Sudanski velikaši so izjavili po puču, da se nameravajo tesneje vključiti v vsearabsko dogajanje in navezati bolj plodovite stike s črnskimi državami. Samo da je pač tu nekaj ovir. Sudan je klasična dežela lovcev na črnske sužnje; dogodki v južnem Sudanu govorijo svoj jezik, ki ga pa nočejo razumeti sosednje države in raje pridno molčijo, ker se bojijo sudanskega pritiska.

Arabci so narod s slavno preteklostjo. Vselej se bojujejo za svojo čast, svoje pravice. Le drugim narodom jih nočejo dati, ki živijo pri njih kot manjšine. Tu se godi enako Berberom v severni Afriki, kot Druzom v Siriji in Jordaniji, kot tudi Kurdom v Siriji in Iraku. O obupnem položaju Judov v arabskih državah nam tu ni treba še

posebej govoriti, če pomislimo, da so šli Arabci pred dvema letoma v boj proti Izraelcem s prevodom Hitlerjeve knjige »Mein Kampf« in da živi pri Hitlerjevem odlikovancu Naserju precej nacističnih krvnikov na vasilnih mestih.

Iračani skušajo že skozi desetletja, da bi zatrli kurdske upore na severu, v petrolejskih provincah. Kurde, ki se bojujejo za svobodni Kurdistan, vodi Mula Mustafa Barzani, prebrisan lisjak; njegovi vojaki so izurjeni zlasti v partizanskem boju; zaradi tega so utrpeli iraške čete v dosedanjih bojih že občutljive izgube. Iraški diktator Hasan al Bakr, ki se je izkazal kot rabelj bagdadskih Judov, je obljubil, da bodo končno rešili kurdske vprašanje s tem, da bodo Kurde ukrotili enkrat za vselej. Toda podobne obljube je bilo že slišati večkrat; dal jih je Nuri as Said, Kasim, Arif. Čeprav Irčani bombardirajo kurdske vasi in jih požigajo z napalmom (sovjetskim), svet molči. Irčane seveda upor na severu precej slabi. Čete so razbite kar na treh frontah: proti Izraelu, proti Perziji in proti Kurdom, ki so jih baje podprli Izraelci s prav tistim orožjem, ki so ga odvezli pred dvema letoma Arabcem v sinajski puščavi.

Pogledali smo samo tri primere, kako se krati pravica, še bolj krvavo in dolgotrajno kot v Vietnamu. Toda Nigerija, Irak in Sudan so ugledne, napredne države, kar seveda ne velja za Južni Vietnam. Sovjetsko, vzhodnonemško in kitajsko orožje se rabi samo za osvobodilne boje, nikoli ne za zatiranje in uničenje tlačanih narodov; ameriško seveda... Kar se dogaja v Vietnamu, je grozljivo, a še igrača proti temu, kar morajo pretrpeti Biafranci... Ker pa se bojimo te resnice, ker si ji ne upamo pogledati v suhi obraz, napihnjeni trebuh, lase, ki so pordeli od kvašiorkorja, razstreljene ude, požgano deželo, ker nočemo vohati sladkobnega smrada mrličev, ker rajši počenjam to, kar začenja radikalna, skrajno enostransko obveščena in misleča manjšina, rajši vpijemo o Vietnamu in podobnem.

Jože Wakounig

Umrli mladinski pisatelj Josip Ribičič

Znani slovenski pisatelj Josip Ribičič je umrl v soboto, 7. junija, v bolnišnici Petra Deržaja v Ljubljani. Njegova smrt je močno prizadela slovenski del Trsta, kajti primorski Slovenci so imeli po njegovem življenju in po njegovem pisateljskem delu Ribičiča za povsem svojega, zlasti, ko je njegovo življenje bilo obeleženo z vsemi lastnostmi narodno-obrambnega delavca.

Po očetju je bil dalmatinskega rodu, a mati je bila iz okolice Kanala. Rojen je bil 3. novembra 1886 v Baški na otoku Krku, a že v rani mladosti se je z družino preselil v Visco v Furlaniji, kjer je služboval njegov oče. Nekaj časa svojega otroštva je preživel v Ligu nad Kanalom. Nižjo realko je študiral v Gorici, v Kopru pa je končal učiteljske 1909. Bivanje v Kopru je bilo zanj prav pomembno, ker je tam navezal prijateljstvo s skladateljem Ivanom Grbcem in glasbenim pedagogom Srečkom Kumarjem (dolga leta je vodil tudi Učiteljski pevski zbor v Ljubljani in ga popeljal do velikih uspehov na koncertih doma in v tujini), s katerima je ostal dolga leta v kulturnih stikih. Kot učitelj je služboval najprej v Murovcih na Goriškem, nato v Trstu, potem v Krmini, kjer je učiteljeval do maja 1915, ko so ga mobilizirali, a še isto leto novembra so ga odpustili iz vojske, in nastopil službo v Trstu vse do svojega odhoda v Jugoslavijo leta 1925.

Ob italijanski zasedbi Ljubljane, se je takoj vključil v osvobodilno borbo za pravice svojega ljudstva, toda že leta 1942 so ga aretirali in zaprli. Svoja doživetja v ječi je opisal v delu »Za zapahi«. Iz zapora se je vrnil 1944 in takoj nadaljeval svojo narodno aktivnost. Po vojni je do upokojitve delal v prosvetnem ministrstvu.

Pisatelj Josip Ribičič ni bil samo odličen pedagog, temveč tudi izvrsten mladinski pisatelj, da ga danes prištevamo v prve vrste med žal tako redke slovenske mladinske pisatelje.

Za odrasle je Ribičič napisal le eno delo. Leta 1917 je izšla v Trstu knjiga »Razvaline«, zbirka vojnih črtic. Svoje pero je potem posvetil le mladini. S preprostim pripovedovanjem, z bogato domišljijo, ki pa ni nikakor zapuščala stvarnosti, je Ribičič pridobival otroška srca. Svoje povesti je zavaljal zdaj v pravljici zdaj v živalski svet; nato je pisal o resničnem življenju; vsakokrat pa je njegovo pisanje služilo pozitivni ideji naprednega vzgojitelja.

Njegovo literarno delo je bilo posvečeno tudi najmlajšim. Abecedarji so se navduševali nad njegovima slikopisoma — Mihec in Jakec in Udarniki; njegove so slikanice Timkim zajček, Pisane lutke in Usodna igra. Svoje črtice je izdal v treh knjigah. Vsem dobrim, Kokošji rod, Trije na pohodu. Cela vrsta je mladinskih povesti: Kraljestvo čebel, Zavratne pošasti, Miškočin, Kralj Honolulu, Čurimurčki, Upornice,

Rdeča pest in Črni muc vasuje. Črna muca je napisal v zaporu; izšla je po vojni, Barba zaplavala je potopis.

Ribičič pa je kot pisatelj najbolj znan, kot avtor otroških iger, zlasti njegove prve otroške bajke »V kraljestvu palčkov«. Prisrčno igro, ki jo je uglasbil Ivan Grbec, so prvič uprizorili v Narodnem domu 4. junija 1916. Reprize so sledile še 18., 23. in 26. junija ter 17. decembra istega leta in končno 7. januarja 1917. Nato so Palčki šli še v Ljubljano, kjer je bila Ribičičeva igra igrana 21. in 22. maja 1917.

Po vojni je bila »V kraljestvu palčkov« igrana na najrazličnejših odrih. Ribičičevi prijatelji so ga spodbudili, da je napisal še drugo enako prisrčno igro »Kraljica palčkov«. Sicer je Ribičič z globokim poznavanjem otroške duše nanizal še nekaj

Zaključek mature na Slovenski gimnaziji

Kot smo poročali v zadnji številki naše lista, je bila med 16. in 19. junijem na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu ustna matura. Ker je maturirala v tem letu tudi hči nadzornika dr. Inzka, je predsedoval izpitni komisiji v 8. a razredu gimnazijski ravnatelj dr. Valentin Einspieler. O rezultatu 8.a razreda smo v našem listu že poročali.

V 8.b razredu je predsedoval maturitetni komisiji nadzornik dr. Valentin Inzko. V tem razredu sicer en učenec ni bil pripuščen k maturi, eden mora ponavljati jeseni še enkrat pismeno maturo, ostali učenci pa — enajst po številu — so bili pripuščeni k ustni maturi ter so vsi zrelostni izpiti zdelali. Z odličnim uspehom je maturiral v 8.b razredu Miran Zwitter.

Ob koncu mature je čestital nadzornik dr. Inzko učencem k njihovem uspehu, članom izpitne komisije pa je izrekel v imenu šolske oblasti priznanje za ves trud in delo v tem razredu.

Po končani maturi so se maturanti zbrali pri sveti maši, da se zahvalijo Stvarniku za uspešen zaključek šolske poti. Dr. Janko Polanc jim je dal na pot globoke misli.

Pri večerni proslavi v celovškem Volkshellerju sta spregovorila najprej oba zastopnika razredov: Danilo Prušnik, ki je tudi pozdravil vse častne goste, za 8.b, Miha Zablantnik pa za 8.a razred. Med drugim je dejal: »Zahvaliti se hočemo najprej staršem, ki so prav gotovo nosili največje breme, nato profesorjem, ki nas v šoli niso imeli za številke, ampak za prijatelje. Prisrčna zahvala velja tudi vzgojiteljem, ki so nas vodili skozi gimnazijska leta. Vemo pa tudi, da imamo mnogo nepoznanih dobrot-

Začetek poletnih iger v Brežah

Preteklo soboto so v Brežah odprli letošnje poletne igre. Je to že 20. igralska sezona tega znanega amaterskega gledališča. Na programu svojega jubilejnega leta imajo MOLIEROVEGA »SKOPUHA« (otvortvena predstava je bila v soboto, 21. junija) in FEYDOJEVO BURKO »BOLHO V UŠESU« (druga premiera bo v soboto, 28. junija, ob 20. uri).

Če hočemo biti natančni, je breška igralska tradicija starejša od 20 let: leta 1224 so bile tu, v najstarejšem koroškem mestu, znamenite viteške igre, pri katerih je bil glavni junak Ulrich Lichtenštajnski. Potem ni bilo več stoletij nič in bi morda poteklo še več časa, če ne bi leta 1949 arhitekt Hannes Sandler ob praznovanju 200-letnice Goethejevega rojstva z moškim pevskim društvom priredil nekaj prizorov iz »Fausta«. Leto nato — igralci so dobili veselje do gledališča — so na Petrovi gori uprizorili prvo predstavo Schillerjevega »Wallensteina«; vse to je bilo še pod pokroviteljstvom pevskega društva, a vendar že začetek poletnih iger v Brežah.

Medtem je preteklo v Brežah že 19 igralskih sezon s 572 predstavami, katere je obiskalo okoli 319.975 gledalcev. V tem času so uprizorili na dramskih deskah 26 del iz svetovne dramske literature: Schillerja, Grillparzerja, Goetheja, Calderona, Shakespeara, Molièra, Grabbeja, Hauptmanna, Kleista, Brechta, Hochwälderja, Lessinga, Jonsona.

V dveh desetletjih obstoja poletnih iger v Brežah je segel njih glas daleč preko meja: celo nenemški tisk hvali najboljšo av-

troških iger. V zbirki šest mladinskih iger, ki je bila izšla v Trstu, je tudi pet njegovih (med temi: Škrati, Čudodelna srajca, V pustni noči...) v Novem rodu je objavil igrice »Mefistov izum«, kasneje pa je v Jugoslaviji izdal še novo zbirko »Igrice« in otroško igro »Timče in Binče«. Celotno lutkovno igro se je poizkusil in napisal Mucolina.

Ribičič, mladinski pisatelj takega kova, kjer izza njegovih del ne moli grozeče dvignjeni prst starega »šolmastra«, kjer ni nikjer prisiljenega moraliziranja in črno-belega slikanja, je pomembno vplival na razvoj slovenskega mladinskega leposlovja tudi kot urednik mladinskih listov. V Trstu je urejeval Novi rod od leta 1922 do 1924, nato je v Ljubljani urejeval od leta 1929 do 1941 otroško revijo Naš rod in sodeloval pri knjižnih izdajah Mladinske matice; po vojni pa je bil urednik Pionirja in Cici-bana do leta 1949.

nikov, katerim prav tako izrekamo zahvalo.

Nato je v kratkih besedah s svojimi maturanti še enkrat prehodil osemletno pot razrednik 8.a razreda dr. Reginald Vospernik. Dejal je, da mora vsakdo, ki se mu življenje zdaj odpira, iskati pravo pot, se vključiti v javno življenje v državi in deželi ter v narodno kulturno delo. Nazadnje se je zahvalil predsedniku izpitne komisije dr. Valentinu Einspielerju ter ga prosil, naj se zavzame za čimprejšnjo gradbo lastnega poslopja slovenske gimnazije, »Mislilim, da je g. predsednik mogel videti: naše mlade ljudi vzgajamo v dobre državljanke in deželane, hkrati pa tudi v zavedne ude naroda, ki mu pripadajo. V tem ne vidimo nobenega protislovja — nasprotno — to se nam zdi notranja obogatitev mladih src.«

Dr. Anton Feinig, razrednik 8.b razreda, je uvodoma prikazal koliko dijakov se je na poti do mature zgubilo. Nato pa je razkril mladim maturantkam in maturantom življenje kot njivo, v katero je zasejano seme. »Od vas je odvisno,« je dejal, »ali bo to seme vzkilo, raslo in obrodilo obilen sad.« Tudi on je izrekel besedo zahvale vsem, ki so si prizadevali za dobrobit mladih ljudi.

Ravnatelj gimnazije dr. Pavle Zablantnik ter nadzornik dr. Valentin Inzko — dir. dr. Einspieler je bil zaradi bolezni zadržan priti na slavo — in končno vodja manjšinskega šolskega oddelka Rudi Vovk so dodali še nekaj globokih misli ter želeli maturantom vse najboljše na novo življenjsko pot.

Slavje je potekalo veselo do poznih ur. Še enkrat se bodo maturantje srečali konec avgusta na maturitetnem potovanju.

Molièrov »Skopuh«

Sobotna premiera je imela pridih posebne prazničnosti, saj dvajset let idealizma danes ni več lahko najti. Ewald Cwienk, kulturni kritik graške »Kleine Zeitung«, je znal v svojem prologu ustvariti praznično vzdušje, ki se je še stopnjevalo ob slavnostni otvoritvi letošnjih jubilejnih iger z nagovorom deželnega glavarja Hansa Sima.

Dejanje »Skopuha« je Molière postavil v Pariz ob koncu 17. stoletja. Z ostro komiko je zopet običal v tej komediji eno izmed človeških slabosti, tokrat skopost.

Cléante in Elisa, sin in hči skopuškega Harpagona, se bojita svojega očeta, predvsem zaradi skrivne ljubezni, ki jo oba gojita. Valère, ki ga ljubi Elisa, se je pri Harpagonu vdinjal za dvornega mojstra z namenom, da bi bil na ta način bliže ljubljenu dekletu. Harpagon pa skriva svoje bogastvo in meni, da ga bo ugonobila za-

pravljivost njegove družine, ki jo prav skopuško vzdržuje. Povsod vidi namišljene tatove, ki ga hočejo spraviti ob njegovo bogastvo. Novica, da hoče oče sam poročiti Mariano, ki jo ljubi Cléante, in da namerava dati hčerko Eliso vdovcu Anselmu za ženo, ki jo je pripravljen vzeti brez dote, sproži nadaljnje dogodke komedije.

Zapletljajev je nešteto, a vendar se vsi razvozlajo in na koncu se zaljubljeni srečno najdejo. Nadvse srečen je tudi Harpagon, ki mu možnja z denarjem pomeni več kot lastna otroka.

Igralci so se bili med igro strnili okrog glavne osebe, katera se je zdela, da je prišla na breški oder naravnost iz Molièrovega Pariza. Profesor Hannes Sandler je prekosil samega sebe in zaigral skopuha, za katerega bi marsikateri poklicni oder zavidal breško igralsko skupino. Zavzetost glavnega igralca je potegnila za seboj tudi ostale nastopajoče, še posebej pa nadvse številne gledalce. Doživetje je bilo enkratno.

Klasična komedija »Skopuh« predstavlja nov višek breških iger ob njihovi dvajsetletnici. Razumljivo je zato napeto pričakovanje naslednje premiere, ki je na sporedu v soboto, 28. junija.

SLOVENC

doma in po svetu

Msgr. dr. Jože Žabkar odlikovan

Sv. stolica je odlikovala prelata msgr. dr. Jožeta Žabkarja, s tem da ga je imenovala za nadškofa in pronuncija na Finskem, s pooblastili za vse skandinavske države in s sedežem v danski prestolnici Kopenhagenu. Izredna počastitev zasije še v posebni luči, če podčrtamo, da je nadškofovski naslov zvezan z Virunumom, starim slovenskim mestom blizu Gospe Svete.

Cerkev se pomlajuje in med mladimi narodi smo Slovenci s tem imenovanjem dejansko dobili priznanje svoje in dragocene dozorelosti.

Tudi v Vietnamu živijo Slovenci

Slovenca pa res dobite na vsakem koščku naše Zemlje, tudi tam, kjer ga ne bi pričakovali. Tako deluje v Južnem Vietnamu misijonar Andrej Majcen, ki že šest let deluje tam, za nekatere slovenske vojake, ki se vojskujejo v ameriški vojski. Ta nam je pred kratkim pisal, da se je pred meseci oglasil pri njem Slovenec Pirc iz Savinjske doline, ki že dolga leta živi v Saigonu. Je poročen z Vietnamko in ima številno in zelo dobro krščansko družino. Tako daleč od doma je posebna sreča, če se more človek pomeniti s kom po slovensko.

Nastop pevke Cecilije Valenčič

V Clevelandu je imela pred kratkim samostojen koncert altistka Cecilija Valenčič. Prireditev je bila v Slovenskem društvenem domu in ob veliki udeležbi rojakov iz tega mesta. Cecilija Valenčič je primorskega rodu. Poučuje v petju 80 mladih otrok obojega spola. S to skupino je lani priredila več koncertov v domovini svojih prednikov — v Sloveniji.

Znanstveno priznanje rojaku

Profesorski zbor strojnega oddelka tehnične fakultete univerze v Youngstownu v ZDA podeli na temelju študijskih uspehov najboljšemu slušatelju priznanje, imenovano »Dean Deesz Award« za njegovo znanstveno delo. Za lansko leto je podelil pred kratkim to priznanje slovenskemu rojaku Jožetu Plečniku. Odlikovanec je sin Janeza Plečnika iz New Middletowna. V Ameriko je prišel 1956, ko je bil star 10 let. Doma je iz Hotedrčce na Notranjskem in je v sorodu s sedaj že umrlim svetovno znanim arhitektom Jožetom Plečnikom.

Proslava stoletnice smrti Simona Jenka

Množica domačinov se je 8. junija skupaj s številnimi gosti zbrala pri spomeniku enega naših največjih lirikov in narodovih buditeljev Simona Jenka v Podreči, da bi počastila stoletnico njegove smrti. Na slovesnosti s kulturnim sporedom sta govorila pisatelj France Bevk in dr. France Bernik. France Bevk je povedal nekaj misli o pomenu pesnika Sorškega polja in o vplivu, ki ga ima nanj kot pesnik in rodoljub. Drugi je v daljših izjavanjih, v katere je vpletel tudi več značilnih Jenkovih verzov, nazorno orisal pesnikovo življenje in delo. Pri tem je poslušalcem posebej predstavil tudi Jenkovo narodno dramiteljsko dejavnost, ki je na splošno manj znana. Izbran program pesmi, recitacij in instrumentalnih skladb so izvajali domači recitatorji, pevska zbor šol Mavčič in Stražišče, zbor France Prešeren iz Kranja, pevski zbor iz Preske pri Medvodah in kranjski pihalni orkester.

Robert Möblacher (Valère) in Veronika Pörschacher (Elise) sta ljubavna dvojica Molièrovega dela.

Ob robu povedano

EVROPA?

Kakor vsako leto je Koroška skupno z avstrijskim radiom tudi letos priredila tako imenovani folklorni festival, kjer nastopajo razne folklorne skupine iz sosednjih dežel. Malo začuden pa smo bili, ko smo prebrali prospekt oziroma program te pomenljive in koristne prireditve. Ta program je namreč trojezičen, vendar je slovenščina ponekod taka, da bi je niti ne prisodil Trubarju, ki se je moral odkrito boriti z germanizmi. Med drugim beremo: Begrüßung durch den Bürgermeister...

Pozdrav skozi župana...

Kdo neki je kaj župana »prebodel« s svojim pozdravom?

Malo kasneje je zapisano: Darbietung des Chores...

Ponudba zborov...

Menimo, da take slovenščine ni treba ponujati. Spominja nas na spakredano nemščino v jugoslovanskih ali italijanskih prospektih, ki jih delijo za nemško govoreče turiste na meji. Samo z eno razliko: Na Koroškem živi slovenska manjšina, o kateri mnogoteri pravijo, da je most. Ali se pri celovškem radiu ni našel nihče, ki bi teh par stavkov prevedel v pravilno slovenščino? Ali ni slovenskega oddelka pri celovškem radiu? Škoda je, da dajemo pri mednarodno priznanih kulturnih prireditvah take vizitke.

MIKLAVŽ OB DRAVI

(Pokojni Rudolf Rutter)

Lepa in hvalevredna navada v naši fari je, da se ob obletnici smrti spomnijo sorodniki svojega umrlega člana in oskrbe zanj sveto mašo. Kakor vsako leto tako je tudi letos oskrbela Ana Rutter, vdova po pokojnem možu Rudiju sv. mašo, letnico. Sv. maše so se udeležili sorodniki iz domače fare, žena-vdova, oba sinova in brat Pavli, prijatelji in sosedji. Kar je še precej hvalevredno, naj omenimo lepo navado v naši fari, kadar umrje kak cerkveni pevec, se udeležijo letne sv. maše po možnosti tudi vsi cerkveni pevci. Tako se je zgodilo tudi letos. Rajni Rudi Rutter je bil odličen pevec tukajšnjega cerkvenega pevskega zbora. Njegovo največje veselje je bilo petje. Rad je pel nemške pesmi, nikdar pa se ni sramoval zapetiti tudi slovensko pesem. Ljudje so mu kar vzdeli priimek: »Mežnar«, ker je v svoji farni cerkvi točno 60 let mežnaril in orglal, gojil veliko ljubezen do Boga in Cerkve pa tudi do prelepe slovenske pesmi.

Vesolja in plemenite ljubezni do slovenske pesmi se je navzel rajni Rudi torej že pri svojem rajnem stricu Janezu. Iste ljubezni do svoje domače pesmi, se je navzel tudi Rudijev brat Pavli, ki je še danes vnet pevec in veren kristjan, ki ne opusti po svoji knivdi nikdar nedeljske sv. maše in je bil pri letošnjem večernem češčenju v farni cerkvi pri vseh sv. mašah.

S svojo lepo udeležbo pri deseti obletnici Rudijeve smrti so pokazali naši pevci, da je bil pokojni ljubezniv družabnik in da je z njegovo smrtjo nastala z njim v našem cerkvenem zboru občutna vrzel. Zato so se ga še posebno radi spomnili v svojih molitvah pa tudi v pesmih, ki so jih ob njegovi obletnici s takim zanosom prepevali. V občutju pa si je vsak, ne samo cerkveni pevec, ampak vsak prijatelj pokojnega Rudija, dejal: »Rudi, ti si odšel od nas! Zapustil pa si nam slovensko pesem, ki je, na žalost, danes preganjana in ogrožena! Rudi, mi čujemo tvoj glas iz groba: Varujte in čuvajte mojo slovensko pesem!

Harmonija glasov in src

V nedeljo, dne 22. junija, je Krščanska kulturna zveza po posredovanju ravnateljstva Slovenske gimnazije v Celovcu priredila v Domu glasbe pevski koncert treh zborov iz Slovenije. Čeravno je bil termin zaradi komaj na predvečer zaključnega festivala folklorne nekoliko neugoden, je bil obisk vseeno prav razveseljiv. Bilo je zlasti navzoče mnogo naše dijaške mladine, kar se je končno tudi spodobilo, saj sta nastopila dva gimnazijska zbora, ki sta vrnila obisk pevcev celovške gimnazije v Sloveniji.

Kot prvi je nastopil mladinski mešani zbor gimnazije »Frana Miklošiča« iz Ljutomer. 75 štajerskih mladenk in fantov nam je serviralo pisano ploščo narodnih in umetnih pesmi. Izmed njih so najbolj ugajale: O. Vecchi-jeva »So ben mi ch'a bon tempo«, St. M. Gajdovova »Ajd slušaj, Andžo«, M. Tomčeva »Pojdam u Rute«, pri kateri je presenetil zvonki, čisti sopran mlade profesorice Jožice Tomaževa, ter T. Skalovskijeva »Makedonska humoreska«.

Po petminutnem premoru je sledilo petje moškega okteta Prosvetnega društva iz Ljutomer. Ne ravno krepki, a v lepi harmoniji v en glasbeni korpus zlit glasovi so zazibali poslušavce v prijetno komorno raz-

položenje. Zapeli so tri Gallusove v latinškem jeziku ter sedem slovenskih pesmi.

Kot tretji je stopil na oder mladinski mešani zbor gimnazije »Franceta Prešerna« iz Kranja. Pod večšim vodstvom mladega dirigenta je pokazal, da je na tekmi v Celju po pravici bil prištet med najboljše mladinske zборе ter je hkrati z zborom Slovenske gimnazije v Celovcu bil nagrajen s srebrno plaketo, Gallusova »Quam gallina sum parit ovum«, češka »Jahu sem si«, črnska »Were you there« ter Simčičeva »Pošla mama na voda« so bile prave rozine koncerta, polni in igraje sigurni bariton mladega solista v »Were you there« je posebno ugajal.

Uvodni ter sklepni zahvalni nagovorni gostov in gostiteljev so soglasno izpovedali veselje nad tem srečanjem, veliki družilni pomen takih srečanj ter željo po ponovnih obiskih slovenske mladine preko državne meje, ki naj ne bi bila ovira srčne harmonije med Slovenci na Koroškem in v Sloveniji.

Gostom, ki so nam nudili nedeljski popoldan lepih kulturnih užitev, kličemo: Na veselo svidenje pri vas in pri nas!

Zadnje slovo od župnika Tomaža Ulbinga

V ponedeljek, dne 16. junija 1969, je v Skočidolu po prejemu svete popotnice v Bogu zaspal škofijski duhovni svetnik in tamkajšnji dolgoletni župnik, prečastiti go-

spod Tomaž Ulbing, »starosta koroških duhovnikov«, kakor smo brali v osmrtnicah. Njegov pogreb je bil v sredo, dne 18. junija, ob treh popoldne na farnem pokopališču v Skočidolu. Na zadnji zemeljski poti, ki se je vila okrog skočidolske cerkve, ga je spremljalo 38 duhovnikov in lepo število vernikov iz Skočidola in bližnjih far. Slovesno pogrebno mašo in govor v cerkvi je imel mil. g. prelat Aleš Zechner, ki je opravil tudi pogrebne molitve v cerkvi in na pokopališču. Asistirala sta mu g. kaplan Stanko Trap in semeniški duhovnik g. Mirko Isop. Med duhovniki, ki so se udeležili pogreba, moramo posebej omeniti p. Engelberta Hohnerja, C.M.M., rektorja in špirituala v samostanu Wernberg, ki je bil tudi zadnji duhovnik, ki je pred smrtjo govoril s pokojnim g. župnikom, in kapucina p. Huberta in p. Romana. Med udeleženci pogreba je bilo tudi lepo število sester dragocene Krvi iz Wernberga. Zastopane pa so bile tudi šolske sestre iz St. Jakob v Rožu in iz Celovca s provincialko s. Pelagijo Poschinger na čelu. Šolska sestra Adalberta je rajnemu gospodu zadnja leta požrtvovalno stregla. Od vidnejših laikov smo med pogrebci opazili dvornega svetnika in bivšega ravnatelja Slovenske gimnazije dr. Joška Tischlerja in predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev prof. dr. Reginalda Vospornika, skočidolskega farana, ter zdravnika dr. Franca Krajgerja iz Rožeka. Od bližnjih sorodnikov je iz Celovca prišla na pogreb pokojnikova edina še živa sestra Lizika.

Po opravljenih obredih na pokopališču

je ob odprtem grobu spregovoril rožeški dekan msgr. dr. Janko Hornböck. Kot izvršitelj oporoke je vsem navzočim povedal, da je rajni gospod župnik prosil, naj pri njegovem pogrebu ljudem razodene, kaj je bilo v življenju njegovo največje veselje in katera je njegova zadnja prošnja. »Največje veselje sem v svojem življenju našel v živi in močni veri. Moja zadnja želja pa je: ostanite tudi vi vsi trdni in zvesti v veri.« Ko smo zvedeli za ti dve skrivnosti dragega pokojnika, mu je moški zbor maturantov slovenske gimnazije v Celovcu, ki so ravno dan poprej končali ustno maturo, občuteno zapel žalostinko »Blagor mu, ki se spočije«. Nato se je v imenu občine Wernberg, v katero spada tudi skočidolska fara, rajnemu dušnemu pastirju za njegovo požrtvovalno delo zahvalil župan, g. Erich Hohenberger, ki je dejal, da je velika večina občanov prejela versko in moralno vzgojo od pokojnega župnika, ki ni bil samo duhovnik, ampak tudi dober človek. Potem je pevski zbor slovenskih maturantov velikemu prijatelju mladine, posebno dijakov, zelo dovršeno odpel še pesem »Ko dan se zaznava«. Že prej pa so isti fantje v cerkvi med pogrebno mašo za obhajilo samostojno nastopili s pesmijo »Molimo Te v živi veri«. Najbrž še niso vedeli, kako čudovito se je ta pesem ujemala z zadnjim pokojnikovim naročilom, ki smo ga slišali pozneje zunaj pri grobu. Ko se je g. dekan dr. Hornböck zahvalil vsem, ki so pri pogrebu sodelovali, in v imenu rajnega župnika tudi tistim, ki so ga v življenju razumeli in v njegovem delu podpirali, so se z lepo pesmijo od svojega duhovnega prijatelja poslovile še sestre iz vernberškega samostana.

Župnik Tomaž Ulbing se je rodil 29. maja 1881 v Skočidolu. Starši so ga vzgajali v strogem krščanskem duhu, kakor ga danes le redko najdemo v naših družinah. Ko mu je bilo enajst let, je v Skočidol prišel za župnika Anton Gabron, velik prijatelj in dobrotnik slovenskih dijakov. Majhna skočidolska župnija je v času župnika Gabrona imela razmeroma največ študentov iz slovenskih kmečkih družin. Zavzel se je tudi za Ulbingovega Tomaža in poskrbel, da so ga starši dali v Celovec v gimnazijo. Kakor druge dijake iz svoje fare je župnik Gabron tudi njega gmotno podpiral. Od svojega dobrotnika pa se je Tomaž navzel tudi tiste velike ljubezni do lastnega naroda in materine besede, ki ga je odlikovala do smrti. Leta 1902 je maturiral in po maturi brez oklevanja vstopil v bogoslovje. Dve leti pozneje je za njim prišel tudi Gregor Rožman, poznejši ljubljanski škof. Prijateljstvo, ki sta ga sklenila v bogoslovju, je trajalo prav do smrti njegovega velikega škofovskega prijatelja 1959. Bila sta ves čas v živahni pismeni zvezi. Pisma, ki mu jih je pisal profesor in pozneje škof dr. Rožman, je župnik Ulbing dal na razpolago avtorju Rožmanovega življenjepisa.

Leta 1905 je bogoslovec Ulbing bil posvečen za duhovnika. Kot dušni pastir je deloval v mnogih župnijah krške škofije: v St. Ilju na Dravi, v Kotmari vesi, Na Pre-

valjah, ki so takrat spadale pod krško škofijo, v Železni Kapli, v Blačah in Borljah v Ziljski dolini in v Dobrli vesi. Nato je bil 12 let župnik v Kazakah, dne 1. julija 1922 pa je prišel za župnika v svojo rojstno župnijo Skočidol. Ker je bil odličen duhovnik, se pri njem ni uresničila Kristusova beseda: »Nobenega preroka ne sprejmejo v njegovem domačem kraju« (Lk 4, 24). Župnik Ulbing je pastiroval med svojimi rojaki 44 let. Dne 15. junija 1966 je stopil v pokoj, a je do smrti ostal v domači fari in kot upokojenec še dalje bival v župnišču. Kot skočidolski župnik je 12 let soupravljaj tudi župnijo Šmiklavž na Dravi. Kakor mnogo drugih slovenskih duhovnikov na Koroškem se je tudi župnik Ulbing v času vlade kljukastega križa moral umakniti iz domačega kraja. Škofija mu je odkazala župnijo Sv. Štefana pri Brežah. Po zlomu nacizma se je 31. decembra 1945 vrnil v svojo župnijo in svoje zadnje moči posvetil dušam svojih faranov in rojakov. Zadnja leta delo tudi v Skočidolu zanj ni bilo več lahko. Vsako nedeljo je imel dvojnjo božjo službo, v farni cerkvi v Podravljah.

Skoraj vse župnije, kjer je Tomaž Ulbing kot duhovnik kdaj deloval, so na njegovem pogrebu bile zastopane po svojem župniku ali kaplanu.

Starosta koroških slovenskih duhovnikov je dopolnil 88 let svojega zemeljskega popotovanja, od teh je skoraj 64 let kot duhovnik deloval v Gospodovem vinogradu. Njegov Gospod ga je sedaj poklical, da mu za njegovo zvesto službo nakloni zasluženo plačilo. Na zemlji ni iskal plačila in časti. Bil je sicer škofijski in dekanjski svetnik. A v največjo čast si je štel, da je bil duhovnik in Kristusov služabnik. Kdor ga je v Skočidolu iskal, ga je navadno našel v cerkvi pred tabernakljem. Kristus — Veliki Duhovnik mu je izkazal še to veliko milost, da je mogel prav do zadnjega vsak dan maševati.

Župnik Tomaž Ulbing je napisal dve oporoki. V prvi je odredil, v kakšne namene naj se obrne njegov skromni prihranek. V njej je tudi razkril, v čem je bilo njegovo največje veselje na svetu in kaj je njegova poslednja želja. Druga oporoka pa je duhovna. V njej nam je zapustil izpoved svoje globoke vere. Prav je, da iz nje navedemo nekaj stavkov, da je mi, ki smo njeno vsebino slišali v pogrebni pridigi, ne bomo pozabili, in da zanj zvedo tudi tisti, ki se pogreba niso udeležili. »V imenu presvete Trojice, Očeta, Sina in Svetega Duha, jaz, duhovnik Tomaž Ulbing izročam svojo dušo v roke Stvarnika in Odrešenika, svoje telo pa zemlji... Odpovem se vsem zemeljskim častem in želim samo v Bogu živeti... Iz ljubezni do Boga obžalujem vse, kar sem zagrešil. Odpuščam vsem in vse ponižno prosim odpuščanja.« Nato obnovi svojo neomajno vero v Boga, trdno upanje vanj in gorečo ljubezen do njega: »Ljubim Boga iz vsega srca in vse duše in vseh moči. Izročam se popolnoma božji vo-

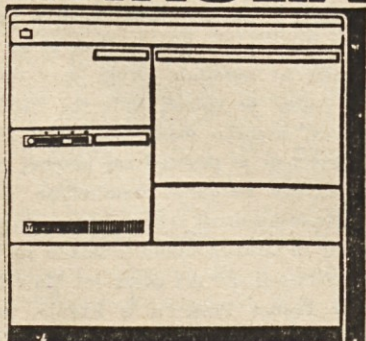
POKONCILSKI POGOVOR
V CELOVŠKEM RADIU

Poletne slovenske pokoncilске oddaje naših akademikov zaključil razgovor »O farnih občinskih svetih«, ki ga bo celovška radijska postaja oddajala v ponedeljek, 30. junija, ob 18. uri. Kot zadnja oddaja bo našla gotovo tudi ta aktualna snov zanimanje pri vseh za duhovno prosveto vnetih rojakih.

Iji, pripravljen sem vse sprejeti in vse trpeti. Zgodi se najsvetejša božja volja. Priporočam se priprošnji Device Marije, najboljše Matere, sv. Jožefa, angela varuha in vseh svetnikov, da bi umrl v milosti božji z besedami Jezus, Marija, Jožef! V Tvoje roke izročim svojo dušo. Amen.«

Volja rajnega gospoda župnika je bila, naj se njegova duhovna oporoka pri njegovem pogrebu vernikom razglasi. Z njo nam sedaj pridiga iz večnosti, je v pogrebem govoru dejal g. prelat Zechner. Ne preslišimo njegove pridige v času, ko je križa verovanja zajela tudi mnogo katoličanov in se z verskimi načeli in resnicami delajo kompromisi. Vi pa, dragi gospod župnik, prosite Gospoda, v katerega sedaj ne verujete več, ampak ga samo še ljubite in — kakor trdno upamo — tudi že gledate, naj nam pomnoži vero, da bomo mogli izpolniti vaše zadnje naročilo: »Ostanite trdni in zvesti v veri!« J. K.

TIROLIA

Od 5. julija Tirolia-izdelki za 6% dražji!

ZATO ZDAJ KUPITE

TIROLIA-štedilnike, trajno goreče in na olje!

Ob prednaročilu dobavimo tudi pozneje po stari ceni.

Samo v

KAUFHOF - VELETRGOVINA

VALENTIN in ANGELA Blažej

PLIBERK - LIBUČE

tel. 04235-394 (noč. štev. 302)

Folklorni festival v Celovcu

Folklorni festivali v Celovcu so postali že tradicija, so pa tudi osrednja turistična privediteva mesta, čeprav jim ne gre odrekati umetniške vrednosti in tudi političnega pomena. Prireditelj letošnjega šestega folklornega festivala sta bila celovška mestna občina in Radio Celovec.

V soboto dopoldne se je začel v Evropskem parku folklorni festival 1969. Te manifestacije za Združeno Evropo se je udeležilo mnogo častnih gostov iz Venla, Wiesbadna, Gorice, Ljubljane in Kranja, prav tako so se zbrale visoke osebnosti političnega, gospodarskega in kulturnega življenja Koroške. Seveda ni manjkalo glavnih udeležencev, to so bile folklorne skupine iz Italije, Koroške in Slovenije.

Izvajanja zbora »Antonio Illersberg« iz Trsta, folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane, F. Angelica iz Aviana in Košatove zveze so dali prireditvi veselo-zabavni okvir.

Na programu so bili nadalje govori podžupanov iz Trsta in Ljubljane, mestnih svetnikov iz Venla in Gorice, županov Wiesbadna in Celovca in deželnega glavarja. V imenu glavnega tajnika Evropskega sveta je govoril njegov namestnik.

Vsi govorniki so hvalili iniciativo, ki je izšla iz Celovca, to je idejo, katere cilj naj bi bila Združena Evropa.

Glavna prireditelj festivala — nastopi folklornih ansamblóv iz Furlanije — Julijske krajine, Slovenije in Koroške, je bila v soboto zvečer v veliki dvorani Doma glasbe.

Po pozdravnem nagovoru celovškega župana je direktor radia dr. Alfred Hartner imenoval to prireditelj »Teden srečanja«, ki pomeni veliko idejo evropskega združevanja. V večurnem sporedu so potem nastopale folklorne skupine ter predstavile številnemu občinstvu narodne pesmi in plese iz imenovanih dežel. (Glej tudi glosno na 4. strani pod naslovom: Evropa.)

PRI NAS NA KOROŠKEM

SELE

(Pridno se ženimo — Zlata poroka)

Predpust je letos minil brez poroke, sedaj pa žene ljubezen in skrb za oskrbo v starosti pare pred poročni oltar.

Valentin Hribnik, po domače imenovan »Mali žnidar« je bil že trikratni vdovec. Prvikrat se je poročil kot vojak 1. 1917 z Ano Varh, ki mu je pa čez dve leti umrla. Leta 1928 mu je postala zakonska žena

Zlatoporočnica Janez in Johana Mack pred svojo hišo.

Colmarjeva Meta, a tudi le za tri leta. V tretje se je poročil leta 1936 z Vorancovo Jero Magek, ki ga je osrečevala 30 let, a mu je pred tremi leti umrla. Težko je staremu vdovcu ostati samemu. Pri hčerkah bi bil sicer dobrovoljno sprejet v oskrbo, a kar ni mogel zapustiti hišice na pobočju

Sajde, odkoder je tako lep razgled po selških dolinah in pobočjih. Sprejel je za gospodinjo 66-letno vdovo rentnico Marijo Grešovnik. Ko se je pa prepričal, kako dobro ga oskrbuje, sta sklenila povezati se v zakon; saj se pa z dvojno rento tudi lažje izhaja kakor z eno. Poroka je bila v četrtek, 19. junija, na vse zgodaj. Tako ga je domači župnik Lojzej Vauti že četrtilič poročil. Mali žnidar je kljub svojim 83. letom še prav čil. Izhaja iz zdrave rodovine. Njegova mati Lona je dočkala 95 let starosti. Prej je bil krojač, prijel je pa kot navdušen lovec tudi za puško in se je korajžno udeležil pred leti lova na medveda. Sedaj bo zadovoljen lahko sedel pred hišo, užival lepi razgled in pel: Na Sajdi eno hišico imam, pa v njej ne prebivam več sam!

Še dva druga vdovca sta čutila potrebo potegniti skupaj. Jožef Kropivnik, rentnik, pd. Ibovčnik, je po 35-letnem zakonu lani izgubil svojo ženo Angelo in je zdaj samotaril v svoji hiši. Nedaleč proč pa je v Grosavi kajži samevala Meta, vdova pa lani umrla Bančejju Maku. Oba sta čutila, da ni dobro, če je človek sam, pa sta se zmečila, da bo kratkočasneje skupaj živeti in da bosta z dvema rentama lažje izhajala. Ta par je nekoliko mlajši od prvega: on šteje 63, ona 47 let. Tudi ta par se je poročil isti dan zvečer v najozjem krogu.

Dva dni pozneje, 21. junija popoldne, sta enako stopila pred poročni oltar poštni uradnik Florijan Oraže, pd. Hajnžičev in njegova izvoljenka Genovefa Ahačič, doma iz Mačkovcev pri Ptujju. Seznanila sta se, ko je nevesta služila kot natakara pri Skutovcu. Ta par pa je še mlad: on šteje 25, ona 21 in pol let. Želimo jima mnogo sreče na skupni življenjski poti!

Tudi mladi posestnik Erih Kavar, pd. Močnik, je dal materi in sestri pomočnico, ker se je poročil z Barbaro Zarnhofer, doma iz Rut pri Svečah. Bilo srečno!

Zlato jubilej svoje poroke pa sta obhajala Janez Mak, pd. stari Kuhel na Borovnici, in njegova žena Johana, ker je 16. junija minilo 50 let od njune poroke. Kljub

težkemu delu na hriboviti kmetiji in starosti osmih križev sta še telesno in umsko čila, pa tudi pravi narodni in verski korenini. Mož je bil svojčas občinski odbornik, dolga leta cerkveni ključar in član cerkvenega sveta.

Slovesnost je bila v nedeljo, 22. junija, pri drugi božji službi. Pri prihodu v cerkev je že zadonela s kora pozdravna pesem zlatoporočencema. Vpričo otrok, vnukov in pravnukov in številno zbrane farne družine sta po nagovoru po evangeliju pred istim župnikom kakor pred 50 leti krepko zatrdila, da hočeta še tudi zanaprej ohraniti zakonsko vez zvestobe in ljubezni. Po zahvalni pesmi konec maše je bilo treba seveda s fotografiranjem ohraniti spomin na ta zlato jubilej. Nato so se svatje podali v farni dom h kosilu. Vnuki so slavljenčema čestitali z lepimi deklamacijami, vaški otroci pa z mičnim prizorom na odru. Kuharice in postrežnice pa so dobro poskrbele za želodce.

Zlatoporočenca uživata splošen ugled in sta lahko vsem za zgled. Bog jima nakloni še nadalje prijeten življenjski večer in naj bi se na sedanji zlato kroni čez deset let zablesteli še biseri!

Dolinsko žegnanje

Prisrčno ste vabljeni na žegnanje v Dolini, ki je dne 6. julija 1969. Od 7. ure naprej svete maše in spovedna prilika.

ŠT. PRIMOŽ

Mešani zbor SPD »Danica« iz Št. Vida v Podjuni je priredil prejšnji petek v hotelu Rutar ob Klopinskem jezeru koncert za tujce, ki je dobro uspel. V sezoni bo priredila »Danica« še več koncertov za letovišarje in jim s tem posredovala prijeten kulturni užitek ob zvokih slovenske pesmi. O koncertih bodo še poročali.

Čebula-zdravilo za srce

Skupina zdravnikov v New Castlu na Angleškem je prišla po čudnem naključju na sled, da uživanje čebule preprečuje srčno trombozo (infarkt). Neki njihov bolnik je zdravnikom pripovedoval, da v Franciji živinorejci zdravijo s čebulo in česnom obolele konjske parklje. Poskuse na ljudeh so zdravniki napravili takole: Skupino prostovoljcev so nekaj časa hramili s krepko mastno hrano; mast namreč manjša odponno moč krvi proti sesirjenju. Nato so tako hranjenim ljudem postregli z 10 dkg pražene ali samo kuhane čebule. Ugotovili so, da se je že po dveh urah odponna moč krvi proti sesirjenju ne samo povrnila, temveč je bila večja kakor pri navadnem bolniku. Sedaj se več tovarn zdravil bavi z mislijo, kako bi izkomistile to odkritje. Treba je iz čebule izločiti snov, ki zdravilno deluje na kri v omenjenem smislu.

Misli ob znanstvenem simpoziju o celovški univerzi

(Nadaljevanje s 1. strani)

sti, ki bi se nudile le redkokateremu institutu. Tak institut bi namreč našel takorekoč pred vrati raziskovalni objekt prvostvorne znanstvene vrednosti: Slovenska narečja na Koroškem spadajo med jezikoslovno najbolj zanimive govore v slovanskem jezikovnem območju sploh. Zaradi svoje obrobne lege je, kot ugotavlja jezikoslovje, koroška slovenščina ohranila precejšnjo število jezikovnih starin, ki so jih druga slovanska narečja že obrusila ali izgubila.

Ta narečja pa niso zanimiva samo za slavistiko, marveč tudi za splošno in primerjalno jezikoslovje, saj nam razen tega nudijo tudi dragocen vpogled v pojave medsebojnih jezikovnih kontaktov in vplivov, v pojave torej, ki danes lahko pomagajo rešiti marsikatero ključno vprašanje jezikovne znanosti.

Celovška univerza pa naj bi se poleg tega že po svoji osnovni usmerjenosti, namreč kot visoka šola za izobraževalne vede, bavila s problematiko jezikovnega pouka, z mehanizmi učenja in psihologijo dojemanja tujih jezikov. Tudi tu se odpira novi univerzi plodno področje. Sodobna znanost namreč v vse večji meri odkriva pomembnost jezika za izobrazbo miselnega in duhovnega sveta posameznika. Zato ni čudno, da vse večjo pozornost posveča problemom tako imenovane dvojezičnosti. Tudi za raziskovanje te problematike nudijo prav jezikovna razmerja na Koroškem obilo lingvističnega materiala. Ta je po svoji znanstveni vrednosti in kompleksnosti vsaj enakovreden tistemu, ki ga z velikim pridom raziskujejo drugod po svetu, kot na primer v Kanadi, Ameriki, Franciji in Rusiji. Zato celovška univerza ne bi izkoristila niti osnovnih geografskih pogojev, v katerih bo nastala, če ne bi posvečala prav tem problemom vse svoje pozornosti in se ta usmerjenost ne bi odražala tudi v organizaciji in ustanovitvi ustreznih institutov. Študij problemov dvojezičnosti, ki naj bi po možnosti ne zajel samo slovensko-nemške dvojezičnosti na Koroškem, marveč bi raziskoval iste jezikovne probleme pri ostalih avstrijskih manjšinah, bi vsaj glede na pomembnost raziskovalnih objektov, katerim bi se posvečal, dal celovški univerzi pravo evropsko in svetovno veljavo in s tem potrdil njeno eksistenčno upravičenost.

Enakovredno in objektivno obravnavanje jezikovnih, kulturnih in zgodovinskih tradicij obeh narodov, ki živita na Koroškem, pa bo po našem mnenju šele tisti preizkusni kamen, ki bo odločal o evropski zrelosti ali nezrelosti celovške univerze.

Vse kaže, da se bo v celovških visokošolskih načrtih taka miselnost tudi uveljavila. Kljub temu pa nam dejstvo, da se sicer na veliko govori o poslanstvu te visoke šole na stičišču treh kulturnih krogov, v isti sapi pa se omenja le keltsko-romska-karolinška kulturna dediščina, sramežljivo pa zamolči slovanska, in dejstvo, da med udeleženci simpozija v Porečah zaman iščemo zastopnika kateregakoli slovanskega naroda, dá nekam neprijetno slutiti, da so te besede o kulturnem poslanstvu na stičišču slovanskega, romanskega in germanskega sveta dokaj slabo utemeljene in še daleč od njihove uresničitve, ter se nevarno gibljejo v bližini neobveznih fraz.

Dr. Maks Miklavčič:

O svetništvu slovanskih apostolov Cirila in Metoda

3. Svetništvo slovanskih apostolov — zavrženo?

V tretjem poglavju naše obravnave naše zanimanje več ne velja toliko svetu znanosti kakor cerkveni upravi in smernicam za dušnopastirsko prakso v svitu narodnosti. Naša pozornost se obrača v prvi vrsti na Koroško. V tej lepi deželi, kjer je imela svoje središče prva slovanska država »Karan-tancev« in je bila še pred sto leti važno središče slovanske kulturne dejavnosti (Anton Janežič je umrl 18. sept. 1869!), smo Slovenci doživeli zadnja desetletja razen nekaj veselih doživetij (slovenska gimnazija) precej bridkih razočaranj. Ljudje, ki so bili v službi Cerkve, so nam prejšnja stoletja ohranjali in negovali slovenstvo. Slovenski duhovniki to težko nalogo zvesto opravljajo še danes, nekateri drugi pa se poganjajo za čast, da bi bili grobokopi slovanskega življa in komaj čakajo na po-

hvalo, da so pokopali zadnjega Slovenca. Kako ta nečedni posel opravljajo, je bilo v Novi poti 1963 opisano v dveh člankih (str. 274—86 in 659—662). Vse, kar tam stoji, velja načelno še danes, čeprav so se zunanje oblike za kako malenkost spremenile. Gonja zoper slovenstvo se je na verskem področju celo zaostri-la in je dobila dva nova nepričakovana motiva: prvi je, da sv. Modest ni bil apostol slovanske Karantanije in zato tudi Gospa Sveta ni najstarejša slovanska božja pot, drugi pa, da slovanska apostola nista oznanjala vere Karantanecem, nista nikogar ne spreobrnila ne krstila in torej nista niti svetnika, marveč zgolj navadna, če ne nacionalistična delavca, ker se imenujeta tudi v Grivčevi nemški biografiji samo »učitelja Slovanov« (Lehrer der Slaven, Wiesbaden 1960. Začetnik in stalni pobudnik takega hujskaštva je Wilhelm Mucher, župnik in varuh

božjepotne cerkve pri Gospe Sveti. Ta sicer zna slovansko, pravi pa o sebi, da je nemški Korošec (deutscher Kärntner).

Praden si ogledamo njegove drzne trditve, poskusimo uganiti, odkod dobiva zanje pogum, ki je za katoliškega duhovnika zares presenetljiv (če bi mu kdo brez dokaza kaj takega pripisal, bi bil to hud greh natolcevanja, žal pa on take dokaze ponuja in celo vsiljuje). Že Lojze Ude je opozoril na znano dejstvo, da je Mucher zasmehljivo in zaničljivo pisal o vzhodni Cerkvi, njihovim škofom pa očital, da jim je nacionalizem važnejši kakor njihova religija, da sta taka bila tudi Ciril in Metod (ki jima ne priznava svetništva) in da sta to nacionalistično miselnost kot prva poizkusila vsiliti tudi Zapadu. S tem sta po Mucherju vzbudila primerno reakcijo zahodnih škofov (več o tem v NP 1963, 659 ss). Ude je že tudi povedal (ib. 659), kako se je Mucher rogala pravkar umrlemu papežu Janezu XXIII. z besedami: Gospod daj njemu in njegovim komunistom prijazni vzhodni usmerjenosti večni mir! (O,

kako nežno občutena pieteta do papeža, če jo primerjamo z občudovanjem tega papeža pri zares plemenitih ljudeh vsega sveta in z Rekvijem, ki ga je zanj napisal Alojz Rebula v NP 1963, str. 225—261)

Takoj zatem se je zgodilo za nas nekaj tolažilnega, kar je v najlepšem soglasju s krščansko pravičnostjo, dejansko ljubeznijo in resnično ekumensko mislijo: Avstrijski škofje so izdali čisto iz svoje proste dobre volje pastirsko pismo v proslavo 1100-letnice prihoda sv. Cirila in Metoda na Moravsko. Na Koroškem so bili izpuščeni iz pastirskega pisma avstrijskih škofov stavki, ki govore o skrbi sv. Cirila in Metoda za povezanost Cerkve z ljudstvom in pozdravljajo bogoslužje v živem ljudskem jeziku.

Mucher je torej pisaril naprej in naprej, nazadnje pa je svoje »zbrane spise« izdal kot rokopis (s tem se je izognil cerkveni odobritvi) v knjižici z dvojnimi naslovom: Die Sprache des Religionsunterrichtes in Südkärnten... Cyrill und Metod (tiskarni v Wolfsbergu 1968). (Dalje prihodnjič)

Šport doma in po svetu

NOGOMET

Zadnje kolo avstrijskega državnega nogometnega prvenstva je prineslo veliko presenečenje: niti Wattens niti Eisenstadt, ki sta bila najbolj ogrožena, ne bosta šla v regionalno ligo, temveč SW Bregenz, ki je imel največ možnosti za obstanek v nacionalni ligi. Moštvu bo zadostovala samo točka, a je na svojem igrišču, doma nesrečno izgubil proti Innsbrucku 1:2 (0:1), in tako na podlagi slabše razlike v golih nasproti Eisenstadtu zasedel samo predzadnje mesto, kar pomeni izpad iz prve lige. Z zmagama Wattensa in Eisenstadta (Tirolci so premagali Celovec 1:0, Gradiščanci pa LASK 1:0) pa je izpadel Bregenz. V ostalih tekmah je salzburška Avstrija igrala z Admiru/Energie 2:0 (0:0) in si je s tem zagotovila lepo 6. mesto na lestvici. Drugi v nacionalni ligi je Wr. Sportklub, ki je v zadnji tekmi zmagal nad Wackrom Wien 2:0 (0:0), medtem ko je graški Sturm igral z Donawitzom kar 4:0 (2:0). Že v petek, 20. junija, je prvak dunajska Avstrija premagala Rapid 2:0 (1:0).

SW Bregenz — Wacker Innsbruck 1:2 (0:1)

Innsbručani v tej igri niso poznali usmiljenja. Še predobro so imeli v spominu, ko jim je prav isti Bregenz pred 2. letoma zasolil prav pošteno, da niso mogli postati državni prvaki. Tedaj je sicer Innsbruck zmagal z 1:5, a ravno ta dobljeni gol jih je spravil ob prvo mesto. V soboto se je Wacker maščeval in potisnil Bregenz v regionalno ligo. Tudi tokrat je šlo samo za en gol, kajti, če bi Bregenz dobil v tej tekmi vsaj eno točko, bi ostal v prvi nacionalni ligi, in bi moral izpasti Eisenstadt.

Pred odmorom so bili v premoči igralci Bregenja, toda priložnosti niso znali izkoristiti. K temu jim je otežkočilo delo še odlični Wackrov vratar, ki je lovil še tako nevarne žoge. Innsbručani so prišli le ob časa do časa pred vrata Bregenja, a iz teh red-

kih napadov so zabili dva gola. Po odmoru je bila igra izenačena. Wacker je prišel nenadoma z dvema goloma v vodstvo. Preženčani so sedaj napadali z vso silo, a več kot en gol se jim ni posrečil. To je bilo za obstanek v ligi premalo. V Bregenzu se je zbralo 6000 ljudi, sodil je Schiller.

Avstrija Celovec — Wattens 1:0 (1:0)

V tej tekmi je nekdanji igralec nogometnega moštva Salzburga Langgruber že v 7. minuti dosegel zmagonosni gol Tirolcem. V nadaljevanju je bilo pričakovati, da bo Wattens po tem uspehu zaigral boljše, temu ni bilo tako: bili so netočni v podajanju in nobje je bilo opaziti veliko živčnost med njimi. Celovčani so imeli v tem času lepe priložnosti za izenačenje. Klobučar in Šantek sta bila glavna opora zmagovalnega moštva. Redla pa je stalno in dobro pokrival Schlager (Celovec). Pri Celovčanih so bili najboljši Schlager, Lampl, Schaufler in Schierhuber. Igro je gledalo 6600 ljubiteljev nogometa, sodil je Marschall.

Eisenstadt — LASK 1:0 (1:0)

Gradiščanci so že v začetku potisnili nasprotnika v obrambo ter bili v 19. minuti uspešni. Tudi po tem голу so bili domačini v premoči v prvem in drugem polčasu, a kljub temu se jim ni posrečil noben nadaljnji zadetek, ker je bil linški vratar v odlični formi. Po tekmi se je vsula množica 6000 oseb na igrišče in slavila domače zmagovalce, ki so s to tekmo dosegli svoj cilj obstanek v prvem razredu. Sodnik je bil Wöhner.

Sturm Graz — WSW Donawitz 4:0 (2:0)

Na igrišču Sturma v Gradcu se je zbralo 4500 gledalcev, ki so bili z igro svojega moštva prav zadovoljni: domači so premagali Donawitz 4:0, a kljub temu se jim ni posrečilo, da bi postali najboljši zvezni klub, to je ostal LASK.

Wiener Sportklub — Wacker Wien 2:0 (0:0)

Na Wackrovem igrišču je moralo domače moštvo kloniti drugemu na lestvici, to je Wiener Sportklubu 2:0; rezultat pa bi bil zanje lahko pri večji sreči, še ugodnejši, če bi imeli več sreče. Tekmo je gledalo 3500 ljudi, sodil je Ramwaller.

Avstrija Salzburg — Admiru/Energie 2:0 (0:0)

V prvem polčasu so na polju prevladovali Salzburžani, toda iz takih priložnosti niso znali nič iztržiti. Admiru je bila v protinapadih nevarna, a brez uspeha. Po od-

Boris Spaski šahovski čudežni otrok

Poročali smo že čisto na kratko, da je v dvoboju za svetovno šahovsko prvenstvo zmagal izzivalec Boris Spaski. Prejšnjega prvaka je pustil za seboj kar za dve točki, pri tem pa zadnje, to je 24. partije, vobče nista igrala, ker je izzivalec zbral potrebnih 12.5 točk in tako postal 10. svetovni šahovski prvak.

Ko se je po končani vojni vrnil v Leningrad, so se bliskovito vrstili uspehi, najprej na mladinskih, nato na rednih tekmovanjih. Na 22. prvenstvu Sovjetske zveze 1955 si je delil 3. do 6. mesto z Botvnikom, Petrosjanom in Ilivickim, za Gellerjem in Smislovom. Gellerja je takrat premagal, Smislovom, Botvnikom in Keresom pa remiziral.

Isto leto je zabeležil še dve veliki zmagi. Zmagal je na mladinskem prvenstvu sveta v Anversu, na mednarodnem prvenstvu v Stockholmu pa si je priboril pravico do sodelovanja na turnirju kandidatov in dobil naziv velemojstra. Še nikoli poprej se ni zgodilo, da bi kdo pri 18 letih postal velemojster. Ta rekord je pozneje posekal le Bobby Fisher, ki se je uvrstil med velemojstre na macedonskem prvenstvu v Portorožu z dopolnjenimi 15 leti.

Tisk je 1955 navdušeno pisal o uspehih 18-letnega Spaskega. Poudarjal je, da gre Borja v strategiji po lastnih poteh in da rad uporablja v teoriji neobdelane sisteme. Neki moskovski časnik je zapisal, da igra Spaski »nepravilne otvoritve«.

Uredništvo je prejelo vrsto ostrih protestov. Mar velemojster more igrati »nepravilno«? Po mnenju bralcev Spaski vselej pravilno igra otvoritev. Nesporazuma so krivi avtorji teoretičnih knjig. Vsako otvoritev, ki ni po kalupu, označijo za nepravilno. In tako je vse dotlej, dokler novega sistema teoretično ne razčlenijo in mu dajo stalni naziv.

Vzpon Spaskega proti vrhu je prvič prekinilo 25. prvenstvo Sovjetske zveze v Rigi 1958. Ob koncu turnirja je igral Boris zelo pomembno srečanje s Taljem in izgubil. Lahkomišelnost izgubljenosti točka ga je potrla. Izgubil je voljo za turnirje in postal malodušen. Vedno manj se je zanimal za šah in vedno bolj za atletiko.

moru so Salzburžani še bolj navalili na nasprotnikova vrata; iz te premoči so dali tudi dva gola. Tekmo, katero je sodil Lammer, je gledalo 6600 ljudi.

Jugoslavija — Španija 3:0 (0:0)

Mlada jugoslovska nogometna reprezentanca je v Novem Sadu v tekmi za pokal UEFA (mladi pod 23 let) zaslužno premagala mlado reprezentanco Španije 3:0 (0:0).

Dinamo — Hajduk 3:0 (1:0)

Zagrebski Dinamo je premagal v Beogradu splitski Hajduk 3:0 (1:0) in s tem postal že petič pokalni prvak Jugoslavije.

Barbara Streisand o sebi

Svetovno znana filmska in operetna igralka ter popevkarica, 29-letna Barbara Streisand, ki je nedavno prejela več nagrad, med njimi znamenito nagrado »Oskarja«, je v nekem intervjuju z italijansko novinarko povedala o sebi:

»Se vam zdim grda? Ali morda neavdarna? Fotograf Avedon mi je rekel, da sem lepa. Govoril je nekaj o mojem »grškem profilu«. Za fotografa Cecilia Beatona sem utelešenje Kleopatre. Večina ljudi pa me ima za grdo. Tako sama ne vem, kakšna sem — lepa ali grda. Vem le to, da moram pljuniti vsakokrat, ko se pogledam v ogledalo.

— Kaj pomeni pravzaprav biti lep? Silvana Mangano je lepa, Ava Gardner je tudi. Toda večina tako imenovanih »lepih« ameriških igralk je lepa samo zato, ker so plavalose in ljubke.

Mislím, da sem čedna odrasla Zidinja s tipičnimi semitskimi potezami na obrazu.

Nikoli nisem resno razmišljala o tem, da bi si dala operirati nos. Predvsem se bojim bolečin. Dolga leta so me ljudje nadlegovali s predlogi, naj si dam operirati nos. Tega nisem storila. Zdaj pa je nenadoma postal moj nos moderen. Kdor ima danes tako dolg nos z grbo, mu pravijo, da ima Barbarin nos.

Doma v Brooklynu smo imeli eno samo ležišče za vso družino. Seveda je bilo to premalo. Hotela sem postati zvezda samo zato, da bi lahko imela mnogo ležišč. Hotela sem imeti uspeh, vendar ne zaradi slave, ampak zato, da bi se enkrat za vselej rešila revščine.

V ugodnih vremenskih razmerah je bilo pred kratkim v Celovcu koroško tekmovanje jadralskih letalskih modelov. Tega tekmovanja se je udeležilo 20 jadralskih modelarjev. Uspešni modelarji se bodo 28. in 29. junija udeležili avstrijskega tekmovanja jadralskih letalskih modelov. Na sliki od leve na desno: Hanno Prettnner, Herbert Hess in Karl Reiner.

JOSIP JURČIČ IN JANKO KERSNIK:

Rokovnjači

»Ti si grlic, privohlav si nas v šrencenco pertanant; ti si naj bingav!«

»Kaj je to nemško ali je francosko ali je volčje, ta hav-hav-hav?« vpraša Blaž. In Bojec je videl, da se je dal po čudni pripovedbi in po manevru Blaževem na led speljati in da je en del skrivnosti izdal, če Blaž morda ni že vsega slišal skozi stene.

»Ti si mi lagal,« reče Bojec, srepo gleda Blaža, a roka mu kakor skrivaj poseže po podolgovatem stolu in izmed svojih šil potegne ostro brušeni krivec, čevljarjski nož.

¹ Iz rokovanjaškega poslovenjeno: Ti si birič, prišel si nas v ječo spravljat; ti si naju poslušal.

Ne baš! (hrv.): v ustih Blaža Mozola nemogoče. Prim. geslo k 12. poglavju iz George Sandove.

Washington Irving: 1783–1859, severnoameriški pisatelj, po rodu škot. Geslo je vzeto iz Italijanskih razbojnikov (Popotne povesti — v nemškem prevodu Erzählungen eines Reisenden, Frankfurt 1878, str. 291). — kvaderskega čevlja: čevlj šivan na kveder. Od tod kvaderovi za gorske čevlje (gozjerji so dobili ime po avstrijskem mestu Goisern).

tepežni prstan: dober domači izraz za boksar z enim obročkam.

torklja ali toraka: po ljudski veri ženski zli duh. Prebiva na podstrešju za dimnikom in hodi ob torkih in kvadratnih četrkih prest, če predice ne sna-

mejo motvoza s kolovrata. Nekateri jo imenujejo tudi tvorka. Ponekod se uporablja še danes kot psovka nerodni ženski. Kakor ruska Jaga baba pri naša otrokom železne zobe. Torklja je po svoji bajeslovni funkciji lep dokaz za trditev, da je pogonska sila bajeslovne domišljije človekovo prizadevanje po olajšanju dela. Torklja se maščuje dalje nad tistimi, ki ne spoštujejo delopusta.

Ali Blaž Mozol je imel oči povsod, zapažil je tudi, kam je šla Bojčeva roka, in kakor mačka na miš je skočil Blaž na staroga prijatelja in ga krepko tiščal za pest, ki je krivec držala.

»Ne boš ti Blaža Mozola z noži drezal, ne! Spusti nož ob tla!« vpilje Blaž.

Rokovnjač, čuteč, da je slabši od svojega protivnika, spusti nož ob tla. Blaž potem protivnika z močjo zavijti in nazaj vrže s stolca, na katerem je sedel. Padajoč omahne Bojec z obema nogama in podere tudi podolgasti stol s svojim orodjem in s svetilnico, tako da je bilo na mah tema v izbi. Blaž suje z nogo v temi po čevljarju kar tja povprek, kakor je hotelo prileteti, ali po nosu ali po kolkku, govoreč:

»Na, ti pasjedlakec, na! Pa še! Boš ti mene z nožem drezal? Jaz ti bom vetra dal, pa bo pihalo z viharjem, ki ti bo še tistih pet las izpulil in v resje odnesel, ki jih imaš, las rokovanjaških in peklju prodanih.«

Zunaj Bojčeve kočje Blaž iz teme še za slovo rokovanjaču zažuga, da ga hoče gotovo še obveščena gledati, in napoti se po stezi iz vasi.

Med potom je začel premišljati. Torej je

bilo vendar res, da ondan v Kamniku ni bil tako pijan, da ne bi bil ničesar vedel, temveč je one rokovnjače le Nande ukrotil. Bojec mu je rekel Gropa, Grog! Prav rokovnjaško ime. In ta človek rokovnjač? Ali resnici podobno je bilo. Ničesar ni delal, nihče ga ni videl trgovati, temveč je le govoril, da trguje; nikoli ga ni bilo doma, in vendar je imel zmerom denar! Groza. Mala Polonica rokovnjačeva nevesta! Kako bo debelo pogledala, kadar to zve! In kaj poreče nje mati! Iz kože poskoči od jeze. A kaj poredko ljudje, ko to slišijo!

Ta Nande ali Gropa je gotovo eden glav rokovnjaških, če ne prva glava. Drugače se ga Bojec ne bi bil tako ustrašil. In v graščini kolovški in v Kamniku bodo dali lepe razpisane denarce radi tistemu, ki jim glav rokovnjačev ovadi ali celo pripelje.

Zato Blaž Mozol naredi ta črtež? Precej, ko pridem domov, pokličem hlapca Franca, oba obleževa sosedovo hišo in primeva in zveževa ga. Če ga ni, pride jutri zjutraj, primeva ga tačas in zveževa ga! Potlej ga pa peljeva zvezanega kakor bika ali v graščino kolovško ali pa v Kamnik, ali gospodu Poljaku ali gospodu Gavriču. Če je on glava, bodo dali več, kot so oklicali. Toliko denarja v cesarskem srebru ali pa v frankih, naj bo, kakor hoče, da le je!

Ko je prišel domov, je brž sklical hlapca in mu povedal, da je rokovnjače iznašel: Nande je eden, Bojec eden. Ali hlapec ni

bil zadovoljen takoj iz postelje v hlevu iti z njim v sosedovo hišo gledat, da li Nande tam spi, ter ga prijemati in vezati. »Pa saj ga jutri zjutraj primeva!« reče Blaž v svojih lahkih računih in sam leže spat. Da bi mu ponoči mogel kdo račun do jutri pomotiti, in pr. Bojec, tega se ni domislil.

OSMO POGAVJE

Ko sliši to, ne zgrudi se na tla, strahota pred seboj je ni obšla.

Ko upala je še, bil čut mehák.

Ne upa več, zdaj duh je v njej krepák.

„Kogá ljubiti nimam več, ne smém, zakaj bi bala se zato, nevem.“

Byron

Na jutrovi strani se je žarilo, noč je bila postala svetlejša, vendar belega dne še ni bilo, ko je Nande trkal na malo štirioglasto okno one izbe, kjer je spala Polonica.

»Kaj češ?« vpraša čudoma deklica, ki je bila na okno prišla.

Ogrni se in pridi ven, govoriti moram s teboj,« reče Nande resno.

»Kaj ti je?« ostrmi deklica.

»Če me imaš rada, stori mi to, kar te prosim, pridi ven k meni!« reče.

»Oblečem se takoj, vrata odprem in zakurim, pa pridi potlej noter, zakaj bi jaz na vrt hodila, kjer je hladno?« reče ona.

»Nečeš, če te prosim? Noter jaz ne idem več. Tvoj stric... ali povedal ti bom tukaj na vrtu, pridi ven!«

MAŠA S.:

Med vožnjo

Na pokrajini je ležala kakor lena žival poletna vročina. Zemlja, vsa trudna, z nevidno pošastjo na tnilniku, je medla. Vse je bilo težko in leno: potniki v vlakcu, ki so komaj sopli, oznojeni, sajasti vlakovodja in kurjači. Vlak je vozil s pospešeno hitrostjo, da bi popravil zamudo, a niti od tega nastajajoči veter, ki je pihljal skozi odprta okna, ni mogel ohladiti razpaljenega zraka.

Na postaji, mimo katere bi moral privoziti vlak, sta v tišini čitalnice sedela dva potnika: gospodična v preprosti, a dragi popotni obleki, z majhnim ročnim kovčkom, in mlad mož z aktovko in veliko, za njegovo zunanost skoraj prefino prtljago.

Zdolgočaseno sta prisluhnila oba, ko je zabrněl telefonski zvonec, in se v pričakovanju vlaka ozrla po prtljagi. Skozi odprto okence sta čula telefonski pogovor načelnika postaje, ki so ga obvestili o enourni zamudi vlaka.

Gospodična je nevoljno vzkljnila in njena nožica je skoraj preveč odločno stopila na zamazano tla ter izdala nekoliko nebrzdano mrav. Mladí mož se je ozrl nanjo, potem pa je stopil do okenca in vprašal, ali je res, da ima vlak zamudo. Tudi on je nevoljno zamrmral in pobral svojo prtljago, sledeč gospodični, ki je pravkar stopila na cesto. Ozrla se je po prahu, dvigajočem se ob najmanjšem vetriču, ki je bil soparen, kakor da prihaja iz peči, in se namenila preko ceste v gostilno.

Popolnoma naravno je bilo, da sta sopotnika skoraj nevede izpregovorila nekaj besed, dajajoč si duška nad zamudo vlaka, in skupaj prekoračila stopnice, vodeče v gostilno.

Dekle je zavilo v »posebno sobo«, ne da bi se ozrla na mladega moža, ki je že napravil nekaj korakov v »hišo«, potem pa je, videč, kam gre ona, odšel za njo.

Gospodična si je izbrala prostor za okroglo mizo, in ker ga ni povabila, naj prisede, je sedel mladi mož k sosednji mizi. Krčmarica, šepajoča na desni nogi, se je prizibala in postregla.

V gostilni je bil prijeten hlad in somrak. Okna so bila zavešana s temnimi zastori. Z dvorišča se je oglašalo kokodakanje kokoši, nihalo na steni pa je nihalo počasi, kakor bi pri slehernemu gibcu premišljalo, ali naj se ustavi ali ne. Sekunda za sekundo je postajala daljša. Muhe so se z neumornim brenčanjem zaletavale v okna.

Gost je plaho začel pogovor. Dekle ga je nekoliko zviška premerilo in začudeno dvignilo obrvi nad njegovo smelostjo. On je utihnil v zmedbi, zavedajoč se, da je neroden v govorici in vedenju. Ona se je dolgočasila. Bila je nestrpna, jezna nase, na ves svet.

Kako neumno od nje, da ni sprejela ponudbe znanca, naj se z njim v njegovem

avtomobilu odpelje s počitnic domov, v mesto! A ona ni hotela. Presedalo ji je njegovo laskanje. Zdaj ji je bilo žal. Namesto da sedi v nemogoči kmečki gostilni, ob gorkem pivu; bi lahko brzela v odprtem avtu preko dolenskih gričev. In ta vsiljivi sopotnik! Zdaj se mu hoče razgovora in ona naj ga zabava! Kako smešen je!

Obleka, kupljena v trgovini, se ne prilega njegovi okorni postavi, hlače so kakor harmonika, ima okovane čevlje in kričečo kravato iz umetne svile. In kako velike roke ima! Gotovo je mesar. Toda ne! Za to ima premehko lice. Kako lepe plave lase ima! Le škoda, da mu štrle kakor ježeve bodice na vse strani. In kako modre oči! Le malo preveč so izbuljene, sicer pa prijazne. Kakor dober, velik medved je, okoren in boječ, da bi ne storil nikomur nič žalega. In kako je zardel, ko je videl, da ga gospodična motri! Med prsti suče kozarec in ogleduje sončni žarek, ki se je kakor zlata zagozda vsilil v rujno vino. »Zabavno bo kljub temu, če pokramljam z njim«, si

Francè Balantič:

Pridi, deklica

Pridi, deklica, to noč
pod cvetočo jablano
tjkaj, več, kjer sva nekoč
pela pesem radostno.

Sonce je takrat ležalo
na svetló kipečih tleh,
sonce, sonce v meni rastle
je z omamo mladih leh.

»Prosim!«

Tudi on je opazil oblaček nevolje, ki je preletel njeno lice ob ponudbi, in zdaj zasiljejo njegove modre oči s tako toplim sijajem, da ji ni žal.

Sama nista vedela, kdaj jima je minil čas; ko sta začula žvižg bližajočega se vlaka, sta pograbila prtljago in zasopla in smejoča se pritekla zadnji trenutek v vlak. Šla sta skozi zasedene kupeje.

»Ne tul!« je dejal in se ni ustavil, dokler ni našel praznega kupeja. Za hipec ga je pogledala, preden je vstopila. Njegov pogled je bil poln deške iskrene prošnje: »Ne bodite hudi, ampak tako rad bi bil sam z vami!«

Ko se je udobno namestila ob oknu, je tekel pogovor naprej. Pričel ji je pripovedovati o sebi:

»Trgovski potnik sem,« je dejal malo v zadregi, »in se vozim v majhne kraje in vasi.«

»Ne bi vam tega prisodila,« je odgovorila in mislila pri tem, da najbrž slabo opravlja svoje posle, ko je tako neokreten, počasen.

»Gotovo se vam zdim kaj malo pripraven za to,« je uganil njene misli, »toda kljub temu imam srečo. Moj šef me ima rad in pravi, da imajo kmetje v take ljudi,

smejala, da bi zadušila tišino, ki se je nekam gostila okrog njiju.

»Samosvoj sem in ne hodim rad v družbo.«

»Vidite — prav tako kakor jaz. Jaz tudi nimam družbe.«

»Kje, kje pa ste v službi, da nimate družbe?«

»Jaz? O — hm — pri nekem advokatu — za tipkarico sem,« se je nanagroma zlagala; sama ni vedela, čemu.

»Kdaj pa morate zopet nastopiti službo?«

Sram jo je bilo, ko je pomislila, da obstoji vsa njena »služba« v tem, da hodi z zabave na zabavo, dela obiske, goji sport in da je čim očarljivejša, dokler ne najde nekoga, ki bo njej po srcu, če Bog da, in papanu zet po volji, da bo vodil in množil bogastvo.

»S — prvim — prvim septembrom — poteteče moj dopust,« je komaj opazno zajecljala.

»Vedel sem, da niste prodajalka ali kaj takega. Že na obleki sem opazil, da morate imeti boljšo službo,« je strokovnjaško ugotovil.

Prekinil ga je njen smeh, ki je zvenel nekam sproščeno, nanjo pa je leglo nekaj kakor nekakšna megla. Njena domišljija je zaplavala v njej malo znano življenje in sukala okoli nje plašč stenotipistke.

»Da, moj šef se tudi vrne zdaj z dopusta,« je dodala.

»Gotovo je lep in mlad ... « ji je segel v besedo in se z napeto pozornostjo ozrl vanjo.

»Ne, ne! Nasprotno — star, siten gospod!« mu je hitela zagotavljati in ni prav vedela, zakaj ji je bilo toliko na tem, da ga uveri. »Ne veste, kako je včasih siten in koliko mi nameče dela, toda,« je globoko vzdihnila, »takšno je pač življenje. Vesela moram biti, da imam službico in Bog ve, ali se mi kmalu ne zgodi kakor marsikateri drugi, da bom na cesti, brez nje, in kaj potem?«

S sočustvovanjem jo je gledal in tako lep in dober nasmeš mu je igral okoli ust in v očeh. Ona pa mu je pripovedovala o (Nadaljevanje na naslednji strani)

Za dobro voljo

Natrpana zgodba. — »Vaša zgodba je preveč natrpana,« pravi urednik pisatelju, ko mu vrača rokopis.

»V katerem pogledu?« vpraša razočarani pisec.

»No, ja,« odgovori urednik. »Že v prvem poglavju pravite, da je starec ves zardel od jeze, tepec pozelenel od zavisti, junak pobledel od sovraštva, junakinja porumenela od sramu, detektiv pa postal ves plav od mraza.«

Neizbežno. — »Slišal sem, da si pretekli teden pokopal svojo ženo,« pravi Irec Angležu. — »Da! Moral sem jo, ker je bila mrtva,« hladnokrvno odgovori Anglež.

misli dekle in se bodrilno nasmehne sosedu, ki opogumljen spet prične razgovor:

»Ali prihajate s počitnic, gospodična?«

»Da,« mu odgovori redkobesedno in se zabava nad njegovo zadrego, ko zaman išče nadaljevanja. Da mu je všeč, je uganila.

»Ali imate sorodnike tam, odkoder prihajate?«

»Da, tri tedne sem bila pri njih, odpociti sem se hotela.« In zopet ugane, da bi silno rad zvedel, od kod prihaja in kaj je, a zabava se s tem, da neče razumeti njegovega skritega vprašanja in se zavija v skrivnostno temo. Okrene razgovor na to in ono, kmalu kramljata kakor stara znanca. Čim pogumnejši postaja on, tem bolj boječa in preprosta se dela ona. Rad bi se izkazal kavalirja, in ko jo naposled nekoliko v zadregi povpraša, ali sme pristiti k njeni mizi in ali ji sme ponuditi malo prigrizka, se skoraj spozabi in mu hoče odreči, a svojstvenost situacije jo zapelje, da sramožljivo odgovori:

Ona upogne glavo in zopet opazi njegovo nenavadno resnobo.

»Pa zakaj bi hodila proč, če treba ni? Zakaj to praviš?«

»Ko bi pa treba bilo?«

»Šla bi!« odgovori ona hitro kakor kljubovalen otrok.

»Res, Polonica? Reci to še enkrat!« de je on nekako veselo iznenadejan, prime jo za roko in ji ognjeno zre v oči. »Bi li šla z menoj zdaj precej?«

»Precej pa ne, saj ni treba,« reče ona in se mu spet čudi. »Kaj ti je?«

On jo izpusti pa reče čez nekaj časa:

»Deklica moja, ti ne veš še, kako te jaz ljubim. Tako, da bi šel za tebe v smrt, vice, pekel ali v nebesa, kamor greš ti. Ko boš slišala, in še danes boš slišala, kdo sem, nikar se ne ustraši, temveč misli, kaj sem ti rekel: na potu v pogubo me odpelješ le ti na pošten pot v srečo. Samo ti, če hočeš. Ti si moj angel váruha, če ima človek angela váruha. Ti me moreš rešiti, drug nihče, če me ljubiš, če ostaneš moja, naj ljudje poroko, kar hoté. Ustrašila se boš, ko zaslišiš, kako mi bodo rekli, ali domisli se mojih besedi in veruj le to: tebe ljubim bolj, ko te more še kdo na široki zemlji, in, kadar tebe vidim, tačas sem dober človek, tačas sem pripravljén vse storiti, kar ti želiš. Zato, deklica, ljubi me in reši me!«

Široko, ogorelo lice mu je bilo medtem bolj zardelo, iz oči pa so se mu svetile sol-

zé, prve solzé, katere je mladica videla v očeh ljubljenega moža, in to jo je omamilo. Objela ga je in poljubila ter prosila:

»Nande, ti moj ljubi, ne jokaj, ne, oj, jaz tega ne morem videti,« in jokati je začela sama. »Povej mi, kaj ti je, kaj na storim. Vse storim, kar rečeš, vse, in grem s teboj, kamor rečeš.«

»Res pojdeš?«

»Res!« gdgovori deklica brez misli. Razumela ga ni mnogo več nego toliko, da je nesrečen, da ga nekaj tare, in to mu je hotela olajšati, zato bi bila vse obljubila, pa menda tudi res storila. Dekličja natura je taka, pravijo.

»Ti zdaj ne poznaš še vsega, ali bojim se, da boš slišala skoro še preveč. Ne pozabi, kar sem ti rekel, ne pozabi, kar si mi obljubila. Le ti mi moreš pomagati,« nadaljuje on.

»Ali kaj ti je? Kam si namenjen?«

»Proč, ali tebe moram kmalu spet videti, veš? Čuj! Zvečer, kadar se mrak naredi, poglej včas gorile v hosto pod ono sprednjo staro smreko. Kadar tam vidiš iskre kresati precej, ko se je mrak naredil, tačas mi pridi naproti do sredi steze, če hočeš z menoj govoriti. Če mi boš pa imela kdaj kaj povedati, pojdi ponoči — saj te ni strah; dekleta, ki je mene ljubila, ne sme biti strah neumne noči — pojdi ponoči na vrh Slemena in tam, kjer dva stara, visoko okleščena bora sama stojata, bo napravljena

Deklica se odmakne, naglo obleče in kmalu je bila poleg njega. Ob zidu za hišo se je pod kapom sušil kup desák, tam je sedel on in ona se prisede tik njega na desno. On je imel težko sukleno bundo ognjeno čez leva pleča in jo je pred seboj skupaj držal, kakor da bi hotel nekaj skrivati pod njo. Na glavi je imel namesto slamnika, kakor zadnje dni, kučmo iz polhovih kožic.

»O joj, ti si oblečen kakor za zimo. Kam si namenjen?« vprašuje ona in si dá, ne da bi se branila, roko okoli tnilnika oviti. Ne da bi ji na njeno vprašanje odgovoril, je vprašal sam in s tresočim se glasom ono staro vprašanje, ki se nam neudeležencem zdi smešno, ali je onim, ki se jih tiče, tačas vir neizmerné sreče:

»Ali me res ljubiš?«

In tudi odgovor Poloničin, ki je zdaj šele opazila njegovo razburjenost, je bil tak, kakor je navaden v enakih položajih. Rada bi bila zavpila »da« tako močno, da bi se bilo razlegalo tja onkraj Kamnika, ali sram jo je bilo tako živo resnico glasno povedati; tiho je pritrčila, da ga ljubi res, in žareči obraz je skrivala, naslanjaje se na njega ramo. Pa kmalu se je sklonila in lahkodušno vprašala: »Kaj ti je pa danes?«

»Ko bi me ti ljubila tako, kakor ljubim jaz tebe, deklice moje, bolj od vseh drugih ljudi, bolj kot mater, brata in dom, bi šla z menoj, kamor bi jaz hotel.«

(Dalje prihodnjič)

RADIOTELEVIZIJSKI PROGRAM

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 29. 6.: 7.00 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 30. 6.: 14.15 Informacije, Žena, družina... — 18.00 Pokoncilski pogovor. — TOREK, 1. 7.: 14.15 Informacije. Koroška kronika. Za krmilom. Športni mozaik. — SREDA, 2. 7.: 14.15 Informacije. 5 minut za gospodarstvo. Iz kulturnega življenja koroških Slovencev (Akademija državne gimnazije za Slovence v Celovcu 8. 6. — I. del). — ČETRTEK, 3. 7.: 14.15 Informacije. Iz koroške literarne delavnice. (Valentin Polanšek bere iz svoje proze) — PETEK, 4. 7.: 14.15 Informacije. Zivo srečanje... (Na obisku pri našem slikarju prof. Wernerju Bergu) Pripravil A. Kokot. — SOBOTA, 5. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 28. junija: 15.30 Za otroke od 5. leta dalje: Listamo po slikanici — 15.50 Za mladino od 11. leta dalje: Flipper (32. nadaljevanje) — 16.15 Za mladino od 14. leta dalje: Kaj lahko postanem? — 16.45 Tekma — 16.50 Za družino: Potovanje po Evropi (6. nadaljevanje) — 17.10 Klub seniorjev (6. nadaljevanje) — 18.00 Tedenski magazin — 18.20 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Kulturne aktualnosti — 18.45 Reklama — 18.50 Dober večer v soboto... želi Heinz Conrads — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — tedenski komentar dr. Huga Portischa — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Poje Hermann Prey — 21.15 Športni žurnal — 21.45 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.55 Naš nočni program: Mož, ki je sežgal svoje truplo, kriminalni film in konec oddaje.

NEDELJA, 29. junija: 15.40 Benny Goodman na Dunaju — 16.30 Za otroke od 5. leta dalje: Capucetto — 16.55 Za mladino od 11. leta naprej: Flipper (33. nadaljevanje) — 17.20 Za mladino od 14. leta dalje: Stik — 18.00 Iz moje knjižnice: Hilde Kral bere iz del Marlen Haushofer — 18.25 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.30 Avstrijski portret — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Športni pregled — 20.10 Kristijan v času — 20.15 Letovišče, prenos iz Theatra an der Josefstadt — 22.25 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.45 Mednarodne kasaške in galopske dirke v Aachenu.

PONEDELJEK, 30. junija: 18.00 Aktualnosti krščenstva — 18.20 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 Valerija in pustolovščina (12. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Simon Templar — 21.00 Poštni predal 7000 — 21.10 Šport — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.20 Posebno za vas: Čevljar krpač in denarnik in konec oddaje.

TOREK, 1. julija: 18.00 Smejte se — 18.20 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmlajše — 18.25 Kulturne aktualnosti — 18.45 Reklama —

18.50 Rinaldo Rinaldi (1. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Plesi: salzburški plesi iz dveh stoletij — 21.00 Satirična revija — 22.00 Čas v sliki in konec oddaje.

SREDA, 2. julija: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? — 10.30 Novomašniki — 11.00 Program za delavce — 11.45 Šport — 17.00 Za otroke od 6. leta dalje: Grad na pravljicnem jezeru — 17.45 Za mladino od 11. leta naprej: mednarodni mladinski magazin — 17.55 Lassie — 18.20 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 Dragi stric Bill (13. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Obzorja — 21.— Razbojniška zgodba o razbojniškem kapetanu Johannu Georgu Graslju — 22.30 Čas v sliki — nočna izdaja, nato konec oddaje.

ČETRTEK, 3. julija: 10.00 Televizija v šoli: Deželno glavno mesto Bregenz — 10.30 Diplomirana medicinska sestra — 11.00 Napoleonova doba — 11.30 Gost pri Franzu Nablu — 12.00 Človek na cesti — 18.00 Program tekočega tedna — 18.05 Male dragocenosti velikih mojstrov — 18.20 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 športni mozaik — 18.45 Reklama — 18.50 Donavske zgodbe — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Oče Basilio — 20.45 Čas v sliki — nočna oddaja — 21.55 Nočni studio.

PETEK, 4. julija: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? — 10.30 Zvok iz človeške roke — 11.00 Program za delavce: Racija — 18.00 Znanstvene aktualnosti — 18.20 Janko Preveč, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 O pištolah (12. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Ključ, kriminalna igra — 21.15 Časovni potek dogodkov — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja, nato konec oddaje.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

PETEK, 27. junija: 16.45 Madžarski TV pregled — 17.50 Jane Eyre — I. del mladinskega filma — 18.15 Mladinski koncert — 19.00 Oficir kopenske vojske — 19.25 Portret slikarja Božidarja Jakca — 19.45 Pet minut za boljši jezik — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3-2-1 — 20.35 Življenjsko popotovanje dr. Muntheja — nemški film — Plošča za Evropo — III. del — Poročila.

SOBOTA, 28. junija: 15.55 Poročila — 16.00 Finale za atletski pokal Jugoslavije — prenos iz Celja — 18.45 Po domače z ansambлом Borisa Franka — 19.15 Jugoslovanska revolucija — filmska serija — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3-2-1 — 20.35 Zabavno glasbena oddaja — 21.35 Rezervirano za smeh — 21.50 Orion — serijski film — 22.50 TV kašpot — 23.10 Poročila.

(Ostali program ni prispe! pravočasno!)

Za tiskovni sklad so darovali

300.— S: č. g. Anton Kuchling, Bistrica na Zilji. — 200.— S: neimenovana iz Globasnice. — Po 100.— S: neimenovani iz Celovca; neimenovana iz Pliberka; č. g. Mohor Picej, Schwarzach; č. g. Franc Jančar, Slovenji Plajberk; dr. J. Grafenauer, Leobendorf; Johan Stuler, Dunaj. — 4 \$: W. Kuntara, Evelth, ZDA. — Po 3 \$: Georg Kure, Toronto; A. Urbanc, Caracas, Venezuela; Mirko Gregori, Vernon, Canada. — 80.— S: neimenovana iz Pliberka. — 60.— S: Angela Wornig, Celovec. — 2 \$: Marija Habjan, Chicago, ZDA. — Po 50.— S: Martin Potočnik, Pliberk; dr. Franc Breznik, Linz; Johan Stuler, Dunaj; Tilka Hutter, Globasnica; č. g. Andrej Karicelj, št. Jakob; Peter Mohor, Dobrla ves; Kati Muchel, šmiklavž/Ruda; Valentin Kassel, Srednje Trušnje; Anton Gril, Blaznica/Miklavčevo; Johan Kuster, Mokrije; č. g. Florijan Zergoi, Kazaze. — Po 30.— S: Katarina Schöntag, Grad/škocijan; Franc Schwikarschitz, Dunaj; neimenovana iz Bilčovsa; Erich Zezulka, Celovec; Johan Lorentschitz, Ehrenhausen; Ana Feinig, Sveče. — 26.— S: Janez Korenjak, Trebljenje. — Po 1 \$: Friderik Arčnik, Windsor, Canada; Rev. J. Vogrin, Pariers Prairie, ZDA; Antonija Hoja, San Francisco; Rev. p. Odilo Hanjšek, Chicago; Armin Kurbus, Fairfield. — 25.— S: Neža Skutl, Goriče pri Žitari vesi. — Po 20.— S: Inž. J. Skamlič, Beljak; Franc Ivančič, Udmath; Helena Premoschitz, št. Peter/Vaš; Ana Roš, Zele-

zna Kapla; Oswald Boštjančič, Beljak; Andrej Ogris, šmarjeta; Albina Kobentar, št. Peter; Terezija Primoschitz, Libuče; Terezija Eberhart, št. Stefan/Lav; Uršula Schelander, Bilčovs; Ana Kropiunik, Bilčovs; Marija Filipič, Velinja ves; Angela Stingler, Velinja ves; Kr. Krušič, Velinja ves; Avgustina Schelander, Čahorče; Antonija Kos, Einöde; Franc Zabavnik, Brdo; Johan Ferjan, Miklavčevo; H. Ješe, Celovec; Marica Rudolf, Gonovece; Franc Kerschmigg, Področica; Ignac Lamprecht, Sinča ves; Georg Krassnig, Grabalja ves; družina Sturm, Lipa; Hans Wieland, Judenburg; č. g. Anton Miklavčič, Spittal; Neža Dovjak, Bajtiše; Terezija Leitgeb, Pliberk; Ljudmila Wertschnig, škofiče; Marta, Wrantschurnig, Pliberk; Maks Supantschitsch, Labod; Helena Permoschitz, št. Peter/Vaš; dr. Pavel Zablatnik, Celovec; Johan Bauman, Velikovec; č. g. Rudolf Safran, Melviče; č. g. Jakob Moschitz, Brdo; Peter Hutter, Globasnica; župni urad št. Rupert/Vel.; Janko Janežič, Leše; Helena Sienčnik, Dobrla ves; Doroteja Samonig, št. Jakob; Andrej Oitzl, Rikarja ves; Ivan Rus, Svetna ves; Marija Dovjak, šmartin/Rožek; Marija Simonitsch, Stobce; Marija Karlbauer, šmartin/Ruda; Roza Reichman, Lipa; Apolonija Rupitz, škocijan; Zofija Wedenig, šmarjeta/Vel.; Janez Brodar, Spittal; Marija Muschet, Malošče; Franc Zabavnik, Brdo; Zofija Pepelnik, Celovec; Jožef Golavčnik, Dobrla ves; Irena Kopečnik, Beljak; Ana Roš,

Železna Kapla; Marija Zankl, Preseka; Avguštin Ludwig, Dobrla ves; Margareta Krajnc, Libuče; Ana Krauzer, Nenzing; Agnes Felsner, Kapfenberg; Marija Zupanc, Köflach; č. g. Janez Hafner, Graz; č. g. Franc Vodnik, Preitenegg; Ana Wister, Otož/št. Ilj; Martin Mikl, Radiše; neimenovani iz Metlove; Ana Warum, Zagoriče; Marta Kreutz, Blato/Pliberk; Johan Kuster, Boja ves; Marija Smertnik, Boja ves; Matevž Zepitz, Zamanje; Jožefa Tazol, Breg/Miklavčevo; Jožef Kristof, Velika ves; Jožef Perdacher, Holbiče; Jurij Smolnik, Vinograd; č. g. Maks Mihor, Kotmara ves; Johana Wurzer, Drevlje; Rok Weisič, Sveče; č. g. Jože Vošnjak, št. Janž; Marija Scheriau, Kapla ob Dravi; neimenovana, Železna Kapla, Matevž Peteršinek, Srednje Trušnje; Florijan Nedved, Ošenica; Marija Kuster, Žitara ves; Ana Thaler, Pliberk; č. g. Jožef Damej, Pliberk; Marija Smrtnik, Boja ves; Ana Prunč, Mokrije; Terezija Gomernik, Grablja ves; Peter Wutte, Čepiče. — 24.— S: inšp. Rudolf Vovk, Dobrla ves. — Po 15.— S: Jakob Krumpetar, Spittal; Apolonija Kuster, Žitara ves. — 14.— S: Johana Smole, Sele pri škocijanu. — Po 10.— S: Marija Polzer, Bukovje; Mihael Petschnig, Kapla ob Dravi; Ursula Simonitsch, št. Peter/Jakob; Franc Schwikarschitz, Dunaj; Agnes Valentinitisch, Področica; č. g. Arnullf Manner, St. Gertrud; neimenovani iz Celovca; Marija Jernej, Čergoviče; Janez Markuš, Feldbach; Marija Volk, Eberndorf; č. g. Mihael Laura, Krčanje; Anton Klampferer, Malošče; Mat. Peterschinneg, Zg. Trušnje; Valentin Klemenc, Vidra ves; Jožef Riedl, Pliberk; neimenovani iz Rebrce; Krista Valentar, Götzis; Johan Markusch, Feldbach; Ana Tischler, Tinje; Franz Buchwald, Nonča ves; Katarina Prosen, Goselna ves; Apolonija Kuster, Žitara ves; Uršula Pegrin, Zg. Kot/Sele; Valentin Kernjak, št. Ilj; Angelina Martinšič, Podgrad; Simon Ressimann, Pečnica; Štefan Hudobnik, Nonča ves; Klara Golob, Železna Kapla; Peter Sadjak, Podjuna; Katarina Kuss, Goriče; Jožef Mauz, šajda; Marija Slanitz, Mlinče; Jožefa Slugovec, šmartin/Ruda; Johan Grafenauer, Beljak; Franc Linhard, Libuče. — Po 5.— S: Marija Petrovnik, Vogrče, Jožef Gregorn, Dule/Žitara ves; Klara Galob, Železna Kapla; Jožefa Umek, šmiklavž/Ruda. — Po 2.— S: Alojz Sibert, Spittal.

VERKAUFERIN für Textilgeschäft in Klagenfurt gesucht. 2 nette Zimmer stehen zur Verfügung. Zuschriften unter Nr. 717.443 an IWG Klagenfurt.

■ Dvanajst gasilcev in železničarjev je izgubilo življenje, ko je eksplodiral vagon s strelivom na tovorni železniški postaji Hannover-Linden. To je najhujša povojna eksplozija v Hanovru.

Med vožnjo

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

namišljenih pravadah, o klientih, o advokatovi gospe in njenem psu, o sodnijskih rokih itd. Tako je lagala, da je sama sebi verjela. Tudi on ji je pripovedoval o svojih potovanjih in jo vprašal, ali pride med letom tudi kaj v druge kraje.

Dejala je, da ne, da je njena plača premajhna in da sama ne gre, družbe pa da nima... Malo v zadregi jo je povabil:

»Prihodnjo soboto se bom peljal v Toplice in — ko bi smel — silno rad bi, da bi se peljali z menoj in bili moj gost.«

»Preveč imam dela, ne vem ali bo mogoče...« se je izgovarjala.

»No, pa v nedeljo zjutraj! Čakal vas bom v Toplicah na kolodvoru. Lepo bo, balincat pojedemo, če znate, ali pa na kak izlet v bližino.« Balincanja ni mogla trpeti, studile so se ji prašne progile, ob katerih si je pri prvem poizkusu zlomila svoje rožnate nohte.

»No — pa pridem!« mu je vseeno obljubila. Natanko se je dogovorila z njim vse podrobnosti.

»Morda pa vendarle najdem ženo in vi mož!« ji je dejal ob slovesu nekoliko zbežano in ji stisnil roko.

»Na svidenje!« se je nasmehnila in dobro vedela, da jo bo čakal zaman.

Ko je izginil v gruči potnikov, se je zleknila v blazine ayotaksija in se smejala — smejala: kako zabavno pot je imela!

*

Minilo je nekaj tednov in že davno je pozabila na to zabavno vožnjo.

Slučaj je nanesel, da je bila z veliko družbo na izletu z avtom. V nekem majhnem kraju so izstopili. Obkrožena od častilcev je zagledala nekaj korakov vstran na cesti potnika, nosečega svojo prtljago. Za trenutek so se srečale njune oči, pogledi so se spoznali. Njo je oblila rdečica sramu zaradi laži in šal, ki si jih je bila dovolila nasproti temu odkritemu, preprostemu človeku. Njegova roka, segajoča po klobuku, se je ustavila sredi giba, njegov nemi pogled jo je vprašal brez žalosti in zaničevanja, preprosto, človeško: »Zakaj si to storila?« In ne da bi jo pozdravil, je šel svojo pot...

In tisti hip jo je zgrabilo, da bi ušla iz kroga teh načičkanih puhloglavcev-laskačev, lovečih njeno doto, da bi dotekla onega tam na cesti in ga prosila: Vzemi me s seboj...

A ostala je.

Tako daleč je že bil... In cesta tako kamnita...

Dobrla ves - Eberndorf

Gospodinje — gospodarjil

Podjunska trgovska družba

bratje RUTAR & Co, Dobrla ves

dobavi po ugodni
neto ceni
električne naprave vseh vrst!

Izreži in odpošlji!

Absender:	Drucksache	Postgebühr beim Empfänger einheben!
Postleitzahl		
Zanimam se za	An das	
◆ električni štedilnik (Elektroherd)		
◆ hladilnik (Kühlschrank)		
◆ zmrznilnik (Tiefkühltruhe)		
◆ sesalnik za prah (Staubsauger)		
◆ pralni avtomat (Waschautomat)		
◆ avtomatimivalnik (Geschirrspülmaschine)		
◆ bojler za vodo (Elektroboiler)		
◆ želim obisk zastopnika		
◆ prosim za dostavo cenika		
	Jauntaler	
	Einkaufs — Zentrum	
	A 9141 Eberndorf	